

Μπορούμε να κλείσουμε το επενδυτικό κενό των €100δισ. μέχρι το 2025 αντί για το 2039 που προβλέπει ο σημερινός οικονομικός σχεδιασμός

Τώρα που η οικονομία δείχνει σημάδια σταθεροποίησης, είναι σαφές ότι ο νέος εθνικός στόχος πρέπει να είναι η κινητοποίηση πολλών παραγωγικών επενδύσεων που με τη σειρά τους θα δημιουργήσουν καλύτερα αμειβόμενες και σταθερές θέσεις εργασίας, θα συμβάλλουν στην αναγκαία αύξηση του μεριδίου της βιομηχανίας στο 12% του ΑΕΠ (από 9,6% περίπου σήμερα) και θα μειώσουν το χάσμα που χωρίζει τη χώρα από την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση. Ο ΣΕΒ έχει τονίσει επανειλημμένα την ανάγκη **ταχείας κάλυψης του επενδυτικού κενού των €100δισ.**, που αφήνει η πολυετής ύφεση. Ένα κενό που ισοδυναμεί περίπου με 4 ΕΣΠΑ, 12 επενδύσεις όπως του Ελληνικού, 170 επενδύσεις όπως του ΟΛΠ ή 115 επενδύσεις όπως του ΟΛΘ. Στο ερώτημα «γιατί να επιλέξω την Ελλάδα ως επενδυτικό προορισμό», ο ΣΕΒ έχει εισηγηθεί μια εκτενή εργαλειοθήκη μεταρρυθμίσεων που απαντούν στους εύλογους προβληματισμούς.

Ωστόσο, ένα χρόνο μετά το επενδυτικό συνέδριο του ΣΕΒ εμφανίζεται σήμερα ένα **τριπλό επενδυτικό ανάχωμα** στην ταχύτερη ανάκαμψη του ΑΕΠ και την αποκλιμάκωση της ανεργίας: (α) Εκ νέου οπισθοδρόμηση της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας βάσει διεθνών δεικτών (β) Κάμψη των επενδύσεων κατά 1,8% του ΑΕΠ (- €2,96δισ.), στο 11,1% το 2018 από 12,9% το 2017, παρά τη βελτίωση των ξένων επενδύσεων και (γ) 45% λιγότερες επενδύσεις σε σχέση με την Ε.Ε. (στο 20,5% του μέσου ευρωπαϊκού ΑΕΠ, έναντι 11,1% στην Ελλάδα). Σήμερα οι επενδύσεις σε πολλές κατηγορίες είναι μεν θετικές (π.χ. μηχανήματα +15,9%, ΤΠΕ +16,8%). Όμως **οι συνολικές επενδύσεις σε πάγια** (ιδίως σε κατασκευές πλην κατοικιών) **εμφανίζουν πτώση -12,2% παρά τα θετικά μηνύματα του 2017.**

Ακόμη κι αν η τάση αυτή αναστραφεί, με τις εκτιμήσεις του μεσοπρόθεσμου προγράμματος 2020-23 για ετήσια επενδυτική μεταβολή στο +5%, υπολογίζεται ότι το επενδυτικό κενό στη χώρα θα κλείσει σε 20 έτη! Το ερώτημα εάν έχουμε την πολυτέλεια να περιμένουμε τόσο έχει αυτονόητα αρνητική απάντηση. Η χώρα πρέπει να καλύψει το επενδυτικό κενό πολύ ταχύτερα για να μπορέσει να αντιμετωπίσει και άλλες σημαντικές προκλήσεις όπως το δημογραφικό, το brain drain, η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, η αναδιάρθρωση υπερχρεωμένων επιχειρήσεων, τα NPLs, η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας. Για τον ΣΕΒ η αποκατάσταση του επενδυτικού κενού δεν πρέπει να ξεπερνά τα 5-6 έτη, με επέκταση των επενδύσεων κατά 15% κάθε χρόνο. Αυτός ο στόχος όμως προϋποθέτει μια ριζικά διαφορετική λογική επενδυτικών μεταρρυθμίσεων. Με την υπέρμετρη σημερινή φορολογική επιβάρυνση, οι μηχανισμοί και τα κίνητρα ενθάρρυνσης επενδύσεων θα έπρεπε να βελτιώνουν συνεχώς την αποτελεσματικότητά τους. Έτσι θα μπορούμε να σταθούμε στο διεθνή επενδυτικό ανταγωνισμό, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τον ανταγωνισμό εντός και εκτός της Ε.Ε. για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, οι οποίες απαιτούν αυξημένη αίσθηση του επείγοντος για την ανάπτυξη της οικονομίας, πρόσφατα σημειώθηκαν ορισμένες θετικές εξελίξεις. Οι ρυθμίσεις για απλούστευση του «αναπτυξιακού νόμου», οι υπερ-αποσβέσεις 200% στον ενεργειακό εξοπλισμό, οι υπερ-εκπτώσεις 150% στις προσλήψεις, οι υπερ-εκπτώσεις 130% στο R&D, οι φορολογικές απαλλαγές στην αξιοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας, οι φοροαπαλλαγές για τη συγκέντρωση κεφαλαίου προς R&D, η μείωση φόρου μερισμάτων, τα κίνητρα για κέντρα κοινών υπηρεσιών, η αδειοδότηση επιχειρηματικών πάρκων, η εξυγίανση άτυπων συγκεντρώσεων, η ρύθμιση των εκκρεμοτήτων σχετικά με τον αιγιαλό, οι εταιρικοί μετασχηματισμοί, η επιστροφή αχρεωστήτως καταβλημένου ΦΠΑ από τη φαρμακοβιομηχανία, οι φορολογικές και τελωνειακές αποθήκες, κλπ, έχουν θετικό πρόσημο για την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Αξιοποιούν προτάσεις του Επενδυτικού συνεδρίου, του Συνεδρίου για τις Μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις αλλά και του Φόρουμ των κλαδικών και περιφερειακών βιομηχανικών συνδέσμων, που συντονίζει ο ΣΕΒ και η Ελληνική Παραγωγή.

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων & Περιφερειακής Πολιτικής

Διευθυντής: Δρ Γιώργος Ξηρογιάννης
Associate Advisor: Αλέξης Νικολαΐδης

Για περισσότερες πληροφορίες:
E: industrial@sev.org.gr | **T:** +30 211 5006 120

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης & Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Senior Advisor: Μιχάλης Μησόπουλος
Associate Advisor: Θανάσης Πρίντσιπας

Για περισσότερες πληροφορίες:
E: economics@sev.org.gr | **T:** +30 211 500 6157

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ομοίως, ο νόμος για τις στρατηγικές επενδύσεις υιοθετεί με θάρρος θέσεις του ΣΕΒ για κίνητρα (υπερ- και επιταχυνόμενες αποσβέσεις), παρά τη στασιμότητα στη περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Παρόλα αυτά, το εύρος των ανωτέρω προβλέψεων παραμένει περιορισμένο, αν αναλογιστεί κανείς το εύρος των προκλήσεων για την οικονομία και το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις. Μαζί με την υπερφορολόγηση και το περιορισμένο ΠΔΕ δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν το νέο στόχο επενδυτικής ανταγωνιστικότητας. Η [εργαλειοθήκη επιτάχυνσης επενδύσεων](#) που δημιούργησε η Deloitte για το ΣΕΒ περιέχει προτάσεις για 27 βασικά επενδυτικά εμπόδια. Στην πλειοψηφία τους καταγράφεται οπισθοδρόμηση ανταγωνιστικότητας (βάσει διεθνών δεικτών), συνέπεια της απροθυμίας για μείωση της γραφειοκρατίας. Λόγω της οπισθοδρόμησης, το πρόγραμμα επενδυτικών μεταρρυθμίσεων, που προτείνει ο ΣΕΒ παραμένει επίκαιρο. Έχει αξιοποιηθεί στο ελάχιστο, αν και μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της χώρας. Από τις 67 προτάσεις χρήσιμων μεταρρυθμίσεων η συντριπτική πλειοψηφία (45 - εκ των οποίων 35 αφορούν στην μείωση της γραφειοκρατίας) δεν παρουσιάζει ουσιαστική πρόοδο, μόλις 18 έχουν μερική πρόοδο και μόνο 4 ουσιαστική πρόοδο, αλλά με σημαντικές καθυστερήσεις. Το πρόγραμμα μπορεί να μειώσει τα ρυθμιστικά εμπόδια και την γραφειοκρατία κατά 25%, να εξαλείψει τις καθυστερήσεις και τα διοικητικά βάρη στην αδειοδότηση κατά 30%, να δημιουργήσει σταθερό φορολογικό πλαίσιο, να ανατρέψει την υπερ-φορολόγηση κατά 30%, να θέσει κανόνες στη λειτουργία της αγοράς και να μειώσει το χρόνο επίλυσης δικαστικών διαφορών κατά 35%.

Από τη πληθώρα των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων αναδεικνύεται η **άμεση προτεραιότητα για την υιοθέτηση** των ακόλουθων:

1. **Οριζόντια φορολογικά μέτρα**, όπως η μείωση του φορολογικού συντελεστή, οι υπερ- και επιταχυνόμενες αποσβέσεις (σε εξοπλισμό τεχνολογικής και μηχανολογικής αναβάθμισης)
 2. **Άρση επενδυτικών αντικινήτρων με ευθυγράμμιση των φορολογικών πρακτικών στην ΕΕ**. Ενδεικτικά αναφέρονται (α) η μεταφορά ζημιών στη 10ετία έναντι 5ετίας στην Ελλάδα, (β) συντελεστές αποσβέσεων βάσει της πραγματικής ζωής του παγίου αλλά και μεταβαλλόμενους για την επενδυτική διευκόλυνση, και (γ) εφαρμογή κανόνων ομιλικής φορολόγησης
 3. **Αναμόρφωση των διαδικασιών ένταξης / ελέγχου επενδύσεων στο Ν.4399/16 και διάθεσης ΕΣΠΑ**. Επενδύσεις, που έχουν υποβάλλει φάκελο στο Ν.4399/16, δεν μπορούν να κάνουν χρήση των κινήτρων παρότι επιτρέπεται η έναρξη τους από το 2017. Επίσης, το ΕΣΠΑ εξακολουθεί να έχει αδιάθετα €415εκ. (12/2018). Αν και η διάθεση πόρων έχει επιταχυνθεί σημαντικά (€1,4δισ. αδιάθετα τον 6/2018), η γραφειοκρατία υποβολής / έγκρισης στερεί σημαντικές ανάσες ρευστότητας ειδικά από τις ΜμΕ. Με εκταμιευμένη προκαταβολή €1,8δισ. από την ΕΕ, το ΕΣΠΑ θα έπρεπε να είχε μηδενικά αδιάθετα κονδύλια.
 4. **Απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης**. Χωρίς εξορθολογισμό της κατηγοριοποίησης ή/και δεσμευτική ολοκλήρωση εντός λογικών προθεσμιών, οι δαιδαλώδεις διαδικασίες είναι ικανές να ανατρέψουν ακόμα και τις φορολογικές ωφέλειες του νόμου στρατηγικών επενδύσεων. Επίσης, καθυστερούν την υλοποίηση εμβληματικών επενδύσεων στην Ελλάδα (πχ Ελληνικό, Πειραιάς, κλπ.) με συνεχείς ανατροπές στις διοικητικές αποφάσεις.
- Οι ακόλουθες μεταρρυθμίσεις επενδυτικού ενδιαφέροντος διευκολύνουν επιπλέον τη σύγκλιση με την ΕΕ:
5. **Με δεδομένο ότι η χώρα βρίσκεται στην 57η θέση στο δείκτη GCI του WEF** (πτώση 4 θέσεων), σημαντικές μεταρρυθμίσεις αφορούν στη λειτουργία της αγοράς προϊόντων (πτώση 3 θέσεων, στην 63^η θέση), στην υιοθέτηση ΤΠΕ (πτώση 2 θέσεων, στη 57^η θέση), στην ανάπτυξη καινοτομιών (πτώση 1 θέσης, στη 44^η θέση) και στην ποιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος (πτώση 2 θέσεων, στη 114^η θέση, με βασικό θέμα τα κόκκινα δάνεια). Επιπλέον, παραμένει προβληματική η λειτουργία των θεσμών (87^η θέση), παρά τη βελτίωση 3 θέσεων από το 2017.
 6. **Με δεδομένο ότι η χώρα βρίσκεται στην 72η θέση στο δείκτη Doing Business** (πτώση 5 θέσεων), σημαντικές μεταρρυθμίσεις αφορούν στις διαδικασίες επίλυσης δικαστικών διαφορών (πτώση μιας θέσης, στην 132^η θέση), στο διασυνοριακό εμπόριο και συναλλαγές (πτώση 2 θέσεων, στην 31^η θέση), στη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (πτώση 8 θέσεων, στην 153^η θέση) και στη διαχείριση πτώχευσης (πτώση 5 θέσεων, στην 62^η θέση).

Ένα χρόνο μετά το Επενδυτικό Συνέδριο παραμένει επίκαιρη η ανάγκη ταχύτερης ανάκτησης της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας. Δυστυχώς, η μεταρρυθμιστική κόπωση είναι εμφανής. Όμως, χωρίς ακόμα μεγαλύτερη μεγέθυνση της παραγωγικής βάσης, χωρίς στήριξη της καινοτομίας, χωρίς άρση των εμποδίων στο επενδυτικό περιβάλλον, χωρίς άρση της υπερ-φορολόγησης και του μη μισθολογικού κόστους, χωρίς ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας δεν θα μπορέσουμε να έχουμε κάποια ουσιώδη μεταβολή στον παραγωγικό προσανατολισμό της οικονομίας και ταχεία μείωση της ανεργίας.

Συντονισμός έκδοσης από τον Τομέα Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων & Περιφερειακής Πολιτικής του ΣΕΒ. Αξιοποιήθηκαν στοιχεία που παράχθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Μηχανισμός παρακολούθησης των αλλαγών και υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης και προσαρμοστικότητας της βιομηχανίας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την ΕΕ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».

1. Η εξέλιξη των επενδύσεων

Ένας από τους βασικούς λόγους κατάρρευσης της οικονομίας ήταν η πτώση κατά 17,4% της διεθνούς ανταγωνιστικότητας τη δεκαετία του 2000. Για να ξεφύγουμε ανεπιστρεπτί από τον κίνδυνο αυτό, πρέπει να δημιουργήσουμε μια υγιή οικονομία μετασχηματισμένη με ισχυρά εξωστρεφή χαρακτηριστικά και ικανή να προσελκύσει σημαντικές παραγωγικές επενδύσεις.

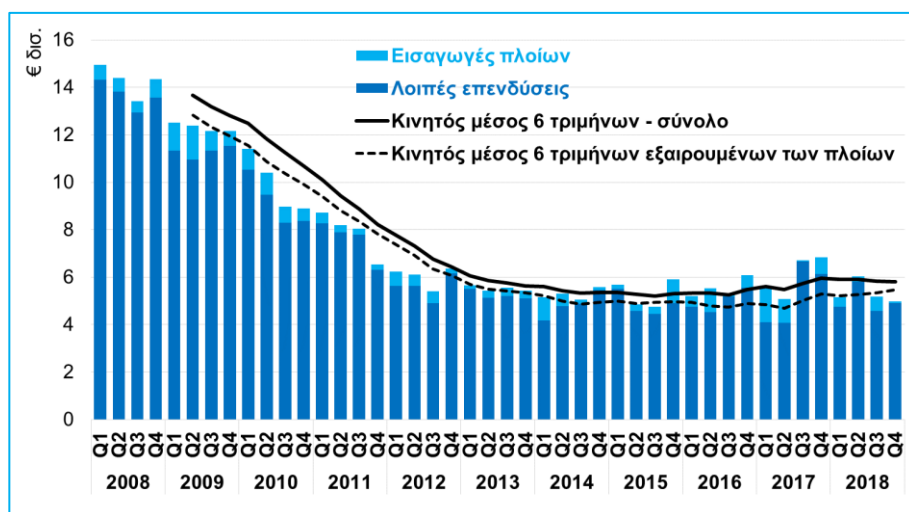
Ο ΣΕΒ έχει τονίσει επανειλημμένα την ανάγκη ταχείας κινητοποίησης παραγωγικών επενδύσεων για την κάλυψη του επενδυτικού κενού των €100δισ.. Ένα κενό που ισοδυναμεί περίπου με 4 ΕΣΠΑ, 12 επενδύσεις όπως του Ελληνικού, 170 επενδύσεις όπως του ΟΛΠ ή 115 επενδύσεις όπως του ΟΛΘ. Οι επενδύσεις και ο εξωστρεφής προσανατολισμός της οικονομίας είναι άμεσα συνδεδεμένα. Μια οικονομία με εξωστρεφή χαρακτηριστικά και με ρυθμιστικό περιβάλλον χωρίς εμπόδια τοποθετείται στο διεθνή χάρτη ως μια οικονομία που στηρίζει την ανταγωνιστικότητα, την επιχειρηματική ανάπτυξη και τις θέσεις εργασίας. Τέτοιες οικονομίες επιλέγονται ως επενδυτικοί προορισμοί, κερδίζουν στο διεθνή επενδυτικό ανταγωνισμό και τελικά δημιουργούν ενάρετο αναπτυξιακό κύκλο.

Στις 30-31 Ιανουαρίου συνεδρίασε στην Αθήνα, κατόπιν πρόσκλησης του ΣΕΒ, η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου και Επενδύσεων (IRC) της BusinessEurope. Βασικό θέμα συζήτησης ήταν η νέα ευρωπαϊκή στρατηγική διεθνούς εμπορίου και επενδύσεων. Τόσο η ΕΕ όσο και η IRC αντιμετωπίζουν τις επενδύσεις και την εξωστρέφεια σε ενιαία βάση.

Σε μια περίοδο έντονων διεθνών εμπορικών ανατροπών, η ελληνική βιομηχανία χρειάζεται μια νέα στρατηγική για το διεθνές εμπόριο και την προσέλκυση επενδύσεων ευθυγραμμισμένη με τις ευρωπαϊκές πρακτικές. Οι ανατροπές στις παγκόσμιες εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις (πχ εμπορικές πολιτικές των ΗΠΑ, Brexit, επενδύσεις της Κίνας στο διάδρομο “one belt – one road”, εκ νέου συγκέντρωση επενδύσεων στη Β. Αφρική, κτλ) επιβάλλουν την διαθεσιμότητα μηχανισμών και διαδικασιών ενθάρρυνσης επενδύσεων, ανάλογης αποτελεσματικότητας με την Ε.Ε. (τουλάχιστον). Όμως, τέτοιους μηχανισμούς δεν διαθέτει ακόμα η Ελλάδα.

Οι κρατικές ενισχύσεις των «αναπτυξιακών νόμων» είναι παρωχημένες. Το σχέδιο νόμου για τις στρατηγικές επενδύσεις υιοθετεί με θάρρος προτάσεις του ΣΕΒ για φορολογικά κίνητρα (υπερ- και επιταχυνόμενες αποσβέσεις), όμως η αδειοδοτική διαδικασία (ειδικά η περιβαλλοντική) παραμένει δαιδαλώδης και έξω από κάθε προσπάθεια εξορθολογισμού ή έστω ολοκλήρωσης εντός προθεσμιών.

Συνοψίζοντας την εξέλιξη των επενδύσεων όπως έχει αναλυθεί στα οικονομικά δελτία του ΣΕΒ (βλέπε ενδεικτικά [εδώ](#) και [εδώ](#)), οι επενδύσεις μειώθηκαν το 2018, με τα στοιχεία ωστόσο να αποτυπώνουν μικτή εικόνα (**Δ1**).

Δ1. Επενδύσεις σε πάγια, στοιχεία Q4 2018, σε σταθερές τιμές 2010. (Πηγή, Eurostat 2018)

Ειδικότερα, η ολοκλήρωση μεγάλων έργων οδικών αξόνων το 2017, είχε ως αποτέλεσμα (λόγω επίδρασης βάσης) τη μείωση των επενδύσεων σε κατασκευές (-22,9%) και των συνολικών επενδύσεων σε πάγια (-12,2%) το 2018. Παράλληλα, δημιούργησε αποθέματα το 2017 προκαλώντας το επόμενο έτος μείωση της μεταβολής των αποθεμάτων, με αποτέλεσμα οι συνολικές επενδύσεις (περιλαμβανομένων των αποθεμάτων) να εμφανίζουν θετική μεταβολή (+1,8%). Η υποχώρηση των συνολικών επενδύσεων σε πάγια (-12,2%), οφείλεται επίσης σε κάποιο βαθμό στη μείωση των εισαγωγών πλοίων κατά 58% (από €3 δισ. το 2017 σε €1,3 δισ. το 2018), η οποία αποτυπώνεται στην πτώση των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό και οπλικά συστήματα κατά -43,5%, έναντι αύξησης +50,9% το 2017. Αντίθετα, οι επενδύσεις σε κατοικίες κατέγραψαν άνοδο (+17,2%) για πρώτη φορά από το 2007, οι επενδύσεις σε εξοπλισμό τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) αυξήθηκαν κατά +16,8% και σε λοιπό μηχανολογικό εξοπλισμό (περιλαμβανομένων των οπλικών συστημάτων) κατά +15,9% (Error! Reference source not found.).

Σε κάθε περίπτωση η ανάπτυξη δεν έχει βρει βηματισμό (μόλις 1,9% αύξηση του ΑΕΠ), την ώρα που οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την εξωτερική ζήτηση αυξάνονται, κυρίως λόγω της επιβράδυνσης του παγκόσμιου εμπορίου. Στο πλαίσιο αυτό, σε [εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών](#) σχετικά με την κατάρτιση του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Πολιτικής 2020 – 2023, περιλαμβάνεται η παραδοχή ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας θα επιβραδυνθεί στο +1,8%, με τον ρυθμό αύξησης των επενδύσεων να εκτιμάται στο επίπεδο του +5%. Αυτό σημαίνει πως για το κλείσιμο του επενδυτικού κενού των €100δισ. θα χρειαστούν περίπου 20 έτη.

Ετήσια % μεταβολή, τιμές 2010, με εποχ. διόρθωση	2016	2017	2018
Σύνολο επενδύσεων σε πάγια	4,7%	9,1%	-12,2%
Κατοικίες	-12,6%	-5,5%	17,2%
Λοιπές κατασκευές	37,9%	1,2%	-22,9%
Αγροτικά προϊόντα	4,3%	19,4%	3,8%
Μεταφορικός εξοπλισμός*	-5,6%	50,9%	-43,5%
Εξοπλισμός ΤΠΕ	-31,2%	6,6%	16,8%
Μηχανολογικός εξοπλισμός*	-7,2%	6,2%	15,9%
Λοιπά προϊόντα	-3,7%	-1,0%	-0,1%

* Περιλαμβάνονται και οπτικά συστήματα

€ εκατ. σε τρέχουσες τιμές με εποχ. διόρθωση	2016	2017	2018
Σύνολο επενδύσεων σε πάγια	21.284,3	23.242,9	20.454,4
Κατοικίες	1.127,1	1.047,5	1.232,6
Λοιπές κατασκευές	8.447,0	8.545,5	6.618,3
Αγροτικά προϊόντα	78,9	94,3	97,9
Μεταφορικός εξοπλισμός*	3.068,4	4.639,9	2.627,0
Εξοπλισμός ΤΠΕ	1.320,5	1.397,6	1.632,1
Μηχανολογικός εξοπλισμός*	4.197,0	4.479,3	5.189,6
Λοιπά προϊόντα	3.045,4	3.038,8	3.056,9
Εισαγωγές πλοίων	1.941,4	3.090,5	1.302,1
Επενδύσεις σε πάγια εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων**	19.342,9	20.152,4	19.152,3
Ετήσια % μεταβολή	2,4%	4,2%	-5,0%

Δ2. Επενδύσεις ανά κατηγορία, στοιχεία Q4 2018. (Πηγή, * Περιλαμβάνονται και οπτικά συστήματα. ** Εκτίμηση ΣΕΒ με βάση τα στοιχεία διεθνούς εμπορίου αγαθών της ΕΛΣΤΑΤ και της EUROSTAT.)

Ωστόσο, ένα χρόνο μετά το επενδυτικό συνέδριο του ΣΕΒ εμφανίζεται τριπλό επενδυτικό ανάχωμα στην ταχεία ανάκαμψη του ΑΕΠ και αποκλιμάκωση της ανεργίας

Ειδικότερα παρατηρούμε

- εκ νέου οπισθοδρόμηση της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας βάσει διεθνών δεικτών
- κάμψη -1,8% του ΑΕΠ (€2,96δισ.) στις επενδύσεις, στο 11,1% του ΑΕΠ το 2018 έναντι 12,9% το 2017
- κινητοποίηση 45% λιγότερων επενδύσεων σε σχέση με την ΕΕ (στο 20,5% του ΑΕΠ, μ.ο.).

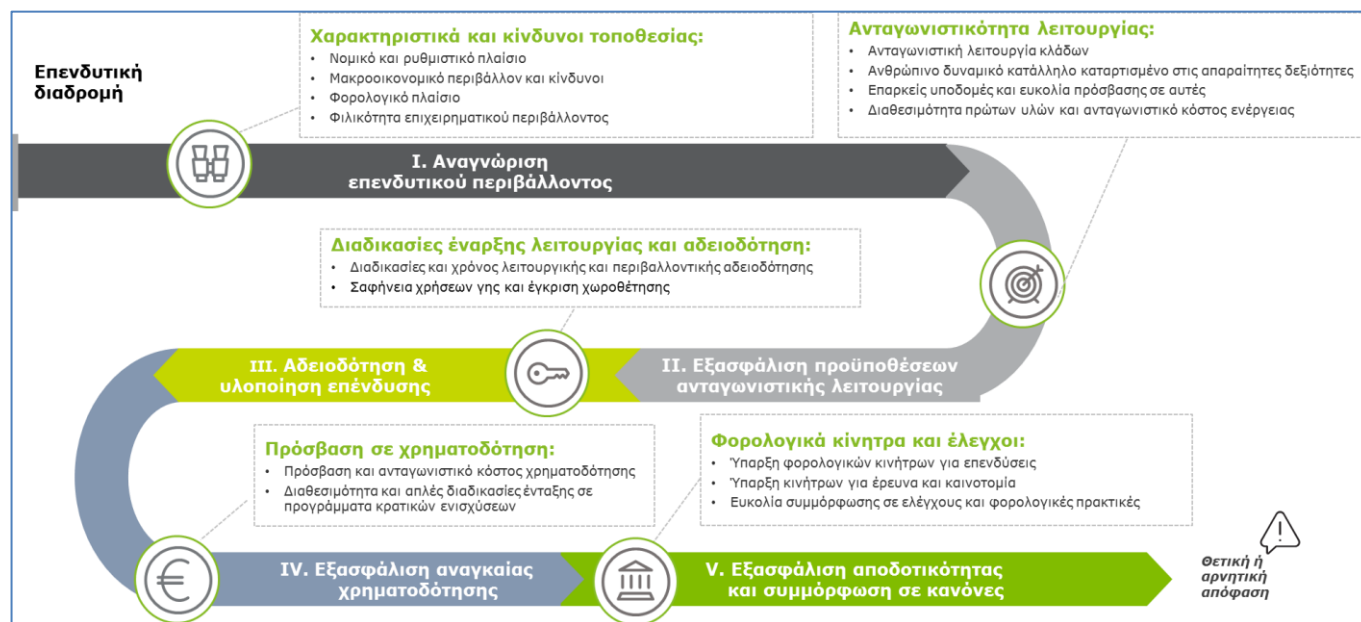
Το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα 2020-23 εκτιμά την ετήσια επενδυτική μεταβολή στο 5% που συνεπάγεται κλείσιμο του κενού σε 20 έτη. Το ερώτημα εάν έχουμε την πολυτέλεια να περιμένουμε τόσο έχει αυτονόητα αρνητική απάντηση. Η χώρα πρέπει να καλύψει το κενό ταχύτατα, και ένα ρεαλιστικό σενάριο αποκατάστασης του επενδυτικού κενού δεν πρέπει να ξεπερνά τα 6 έτη, με 15% επέκταση των επενδύσεων κάθε χρόνο.

2. Η επενδυτική ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας

2.1 Η διαδρομή της επενδυτικής απόφασης

Η διαδρομή επενδυτικών αποφάσεων όπως ορίζεται στην [εργαλειοθήκη](#) επιτάχυνσης των παραγωγικών επενδύσεων που δημιούργησε η Deloitte για το ΣΕΒ περιέχει πέντε κρίσιμα βήματα (Δ3). Η ανταγωνιστική τοποθέτηση της χώρας (είτε συνολικά είτε στα επιμέρους εμπόδια της εργαλειοθήκης) επηρεάζει το τελικό επενδυτικό αποτέλεσμα (πχ σε όρους ROI), άρα έχει την πλέον βαρύνουσα σημασία στην επιλογή μιας χώρας για νέες επενδύσεις.

Δ3. Διαδρομή επενδυτικής απόφασης. (Πηγή, Deloitte για ΣΕΒ 2018)

Για κάθε επιμέρους βήμα του επενδυτικού σχεδιασμού, η επενδυτική εργαλειοθήκη επέλεξε 27 βασικούς δείκτες (σύνοψη Δ7) προκειμένου να αναγνωριστεί η επενδυτική ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας.

2.2 Κρίσιμοι επενδυτικοί δείκτες WEF

Η Ελλάδα το 2018 βρέθηκε στην 57^η θέση του Global Competitiveness Index (CGI)¹ που δημοσίευσε το World Economic Forum (WEF). Μια υποχώρηση 4 θέσεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Παράλληλα, ήταν στην 27^η θέση στην Ε.Ε. (Δ4). Επομένως, η απόκλιση σε όρους ανταγωνιστικότητας από το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών αυξήθηκε, καθώς η Ε.Ε. διατήρησε την επίδοσή της σταθερή,

Δ4. Κατάταξη Ελλάδας κατά WEF GCI. (Πηγή, WEF, 2018)

¹Ο δείκτης υπολογίζεται με νέα μεθοδολογία, επομένως δεν μπορεί να γίνει σύγκριση με τα έτη πριν το 2017.

καταλαμβάνοντας την 32^η θέση παγκοσμίως (31^η το 2017)².

Στα ειδικότερα θέματα που επηρεάζουν την επενδυτική ανταγωνιστικότητά της, η Ελλάδα εξακολουθεί να διατηρεί σημαντική απόσταση από την Ε.Ε. (**Δ5**) παρά το γεγονός ότι και η Ε.Ε. δεν κατάφερε να βελτιώσει σημαντικά τη θέση της το 2018.

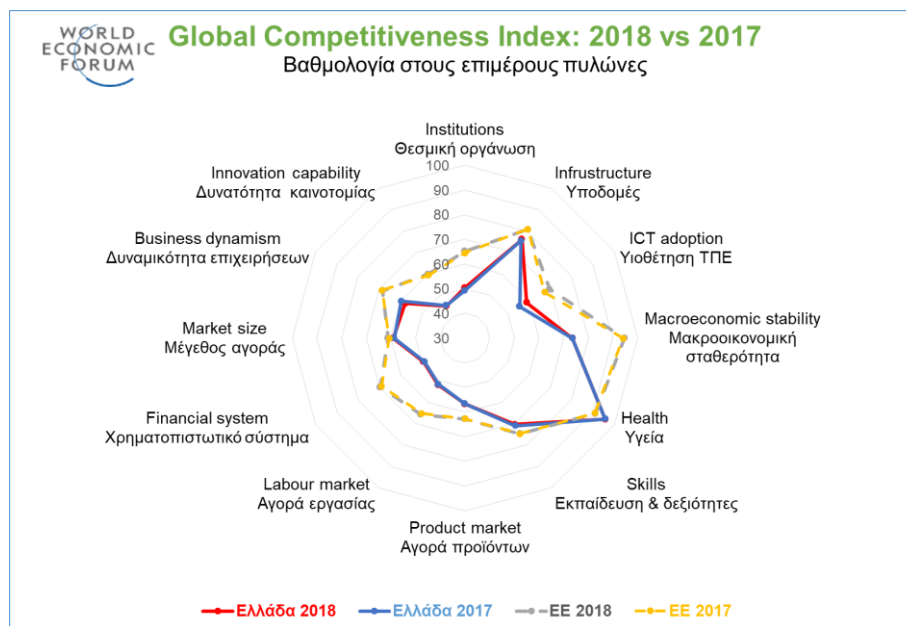
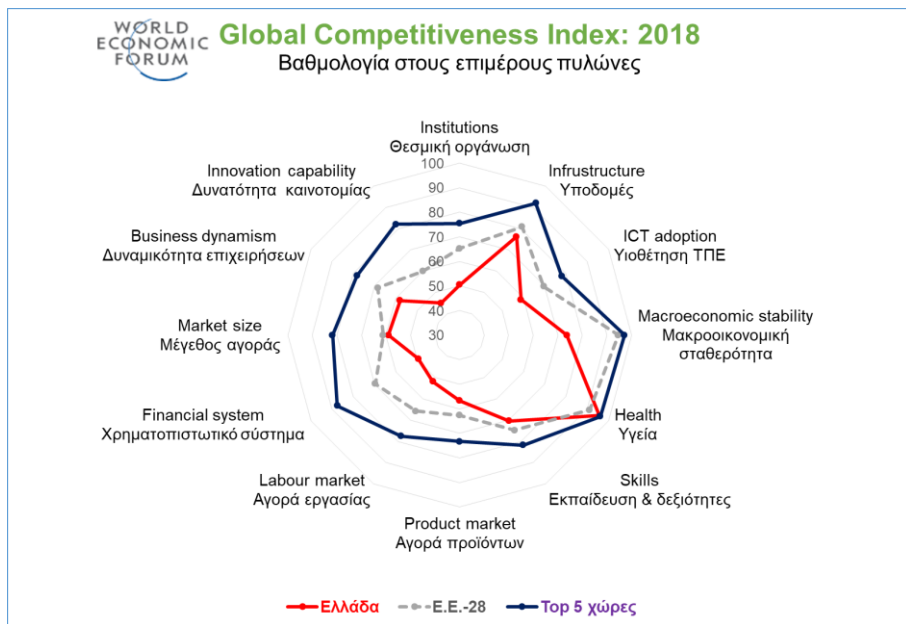
Η περαιτέρω κάμψη της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας στην Ελλάδα προήλθε από 8 σε σύνολο 12 παραμέτρων επενδυτικού ενδιαφέροντος που παρακολουθεί το WEF.

Οι μεταβολές στις παραμέτρους επενδυτικού ενδιαφέροντος που παρακολουθεί το WEF για την Ελλάδα αναλύονται ως εξής:

- **Η μεγαλύτερη πτώση** διαπιστώνεται στον πυλώνα της δυναμικής ανάπτυξης επιχειρήσεων (υποχώρηση 15 θέσεων, στην 72^η θέση).
- **Κάμψη στους περισσότερους κρίσιμους δείκτες επενδυτικής ενθάρρυνσης**, όπως αγορά προϊόντων (-3 θέσεις, στην 63^η θέση), εκπαίδευση & δεξιότητες (-2 θέσεις, στην 39^η θέση), υιοθέτηση ΤΠΕ (-2 θέσεις, στην 57^η θέση), συνθήκες του χρηματοπιστωτικού συστήματος (-2 θέσεις, στην 114^η θέση), δυνατότητα ανάπτυξης καινοτομίας (-1 θέση, στην 44^η θέση).
- **Μακροοικονομικό περιβάλλον**. Παρά τη δημοσιονομική προσαρμογή της τελευταίας δεκαετίας, δεν φαίνεται να έχει επιτευχθεί η επιθυμητή σταθερότητα και βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα (-2 θέσεις, στην 83^η θέση).
- **Επέστρεψε η προβληματική εικόνα θεσμικής οργάνωσης** (πλέον στην 87^η θέση), παρά τη βελτίωση 3 θέσεων από το 2017.
- **Βελτίωση 2 θέσεων στον τομέα των υποδομών** (38^η θέση).

Συγχρόνως, πολλές χώρες της Ε.Ε. εμφάνισαν πιο σταθερές μακροοικονομικές συνθήκες, ενώ βελτίωσαν ελαφρώς την αποτελεσματικότητά τους στην αγορά προϊόντων και αγορά εργασίας.

² Η κατάταξη της Ε.Ε. προκύπτει κατόπιν χρήσης της διαμέσου, στο σύνολο των κατατάξεων των 28 χωρών.

Δ5. Απόσταση επενδυτικής ανταγωνιστικότητας Ελλάδας και ΕΕ. Υψηλότερο = καλύτερο. (Πηγή, WEF, 2018)

2.3 Κρίσιμοι δείκτες Doing Business

Η Ελλάδα το 2018 κατατάχθηκε στην 72^η θέση του δείκτη Doing Business (DB) της Παγκόσμιας Τράπεζας, χάνοντας 5 θέσεις σε σχέση με το 2017. Η χώρα εξακολούθησε να καταλαμβάνει την προτελευταία θέση μεταξύ των 28 χωρών της Ε.Ε., υπερτερώντας μόνο έναντι της Μάλτας.

Η Ελλάδα εμφανίζει ακόμα σημαντική υστέρηση σε σχέση με την ΕΕ

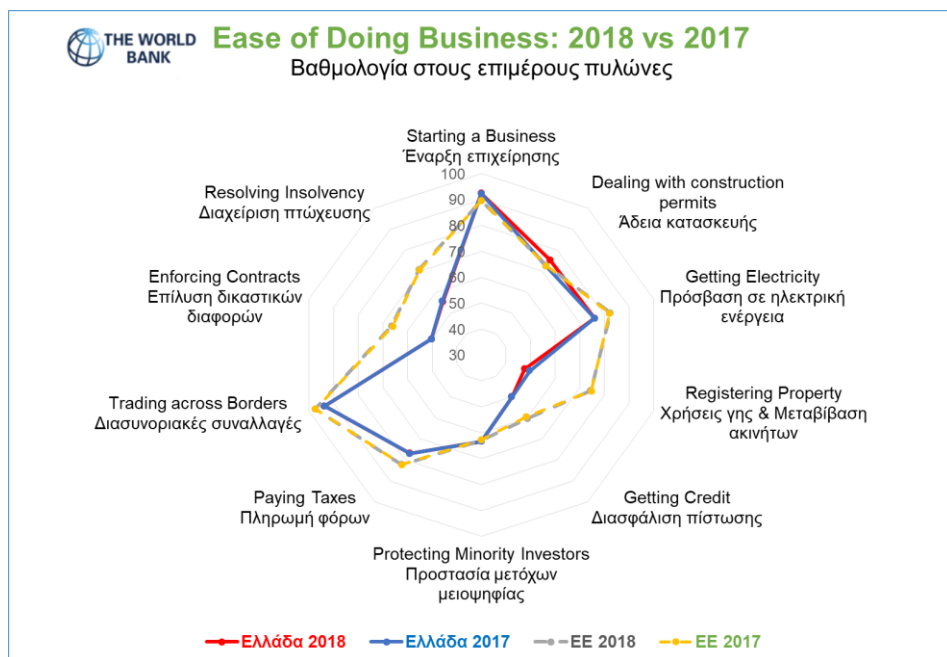
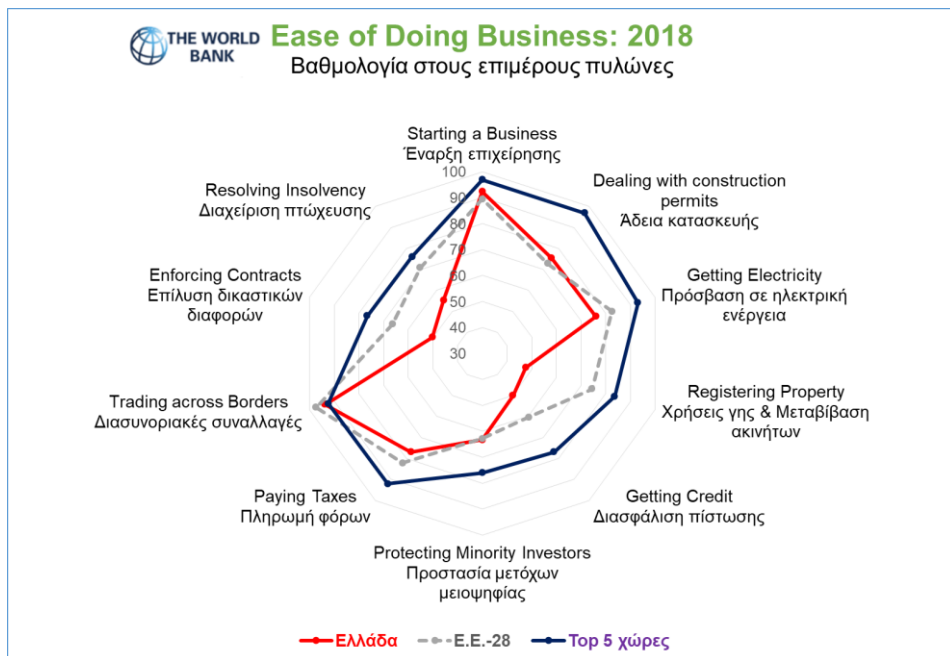
Δ6. Κατάταξη Ελλάδας κατά Doing Business. (Πηγή, Doing Business, 2018)

(Δ6 & Δ7), παρά το γεγονός ότι και η Ε.Ε. το τελευταίο έτος δεν βελτίωσε τη θέση της (Δ11). Η ανωτέρω συνολική κατάταξη αποτυπώνει τη γενικότερη δυσχέρεια που αντιμετωπίζει η άσκηση της επιχειρηματικής και επενδυτικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, με τα κυριότερα εμπόδια να εντοπίζονται σε γραφειοκρατικές διαδικασίες λόγω του δύσκαμπτου θεσμικού περιβάλλοντος, αλλά και στη δυσχερή πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης. Η περαιτέρω κάμψη της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας προήλθε από 8 σε σύνολο 10 παραμέτρων επενδυτικού ενδιαφέροντος που παρακολούθει η Παγκόσμια Τράπεζα. Οι μεταβολές αναλύονται ως εξής:

- **Μεγαλύτερη πτώση στους πυλώνες:** πρόσβασης σε χρηματοδότηση (υποχώρηση 9 θέσεων, στην 99^η θέση), χρήσεις γης και μεταβίβαση ακινήτων (υποχώρηση 8 θέσεων, στην 153^η θέση), προστασίας μετόχων μειοψηφίας (υποχώρηση 8 θέσεων, στην 51^η θέση) και διαδικασίας έναρξης επιχείρησης (υποχώρηση 7 θέσεων, στην 44^η θέση).
- **Μετριοπαθής απώλεια** στη διαχείριση πτώχευσης (-5 θέσεις, στην 62^η θέση), στην πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια (-3 θέσεις, στην 79^η θέση), στις διασυννοριακές συναλλαγές (-2 θέσεις, στην 31^η θέση) και στην επίλυση δικαστικών διαφορών (-1 θέση, στην 132^η θέση).
- **Βελτίωση** στις διαδικασίες έκδοσης οικοδομικής άδειας (39^η θέση, άνοδος 19 θέσεων), ενώ σταθερή παρέμεινε η κατάταξη στην πληρωμή φόρων (65^η θέση).

Πτώση στην κατάταξη εμφάνισε και η Ε.Ε., καταλαμβάνοντας την 35η θέση διεθνώς, έναντι 31ης θέσης το προηγούμενο έτος.

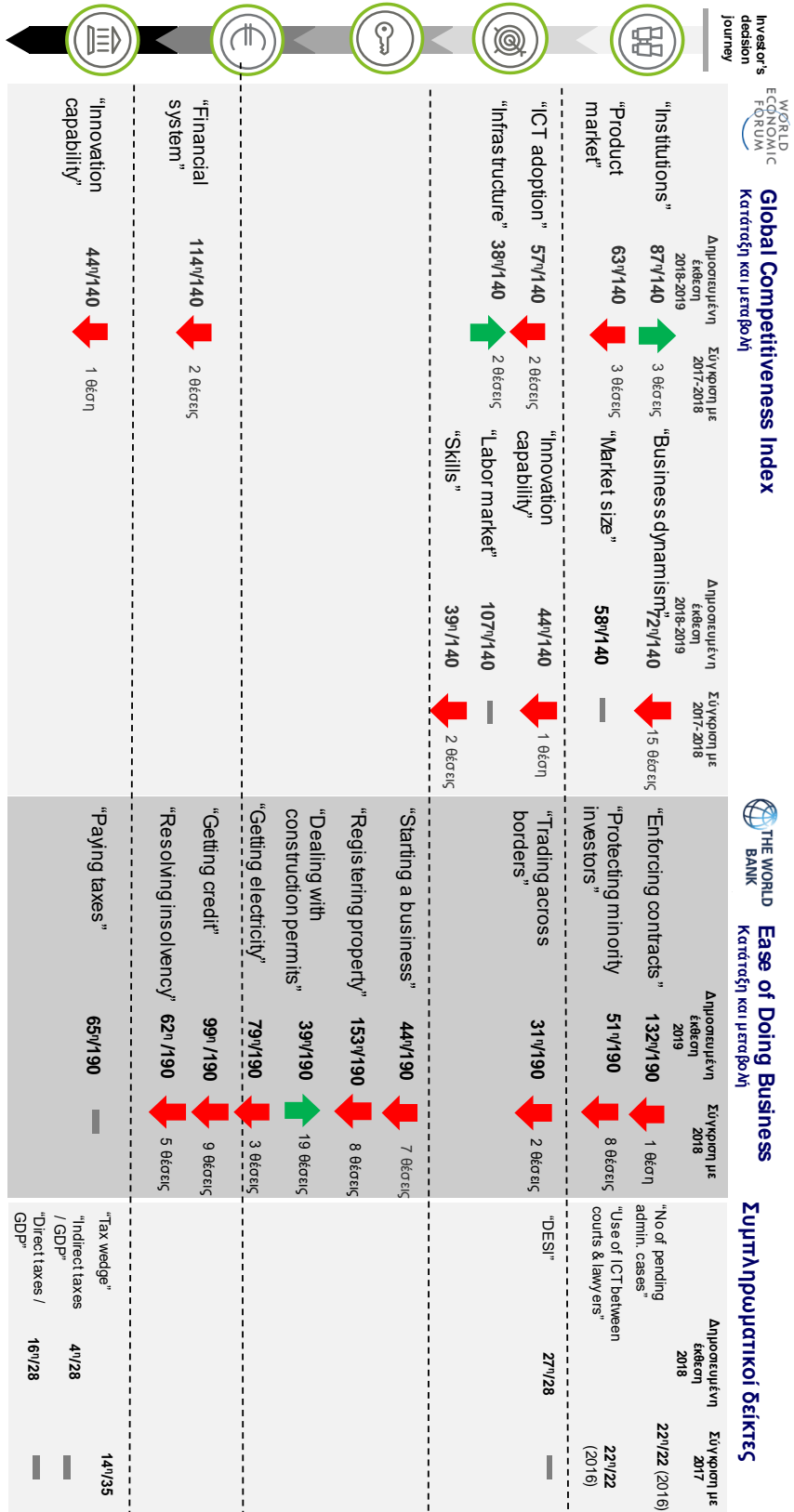

Δ7. Δυσχερής ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα. Υψηλότερο = καλύτερο. (Πηγή, Doing Business, 2018)

3. Χάρτης επενδυτικής ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας

Η σύνοψη του χάρτη επενδυτικής ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας (Δ8), καθιστά εμφανή την υστέρηση της Ελλάδας το 2018 στους περισσότερους βασικούς δείκτες σε σχέση με το διεθνή ανταγωνισμό.

Δ8. Κρίσιμοι δείκτες επενδυτικής ανταγωνιστικότητας. Υψηλότερη = Χειρότερη
Πηγή: Doing Business & World Economic Forum, 2018)

Επιπλέον, ο δείκτης φορολογικής επιβάρυνσης του ΟΟΣΑ (tax wedge) στην Ελλάδα, το 2017 διαμορφώθηκε σε 40,8%, έναντι μέσου όρου 35,9% στο σύνολο των χωρών του Οργανισμού, αποτυπώνοντας της υψηλή συμμετοχή των φόρων στην εργασία ως προς το συνολικό εργοδοτικό κόστος. Στην τεχνολογική ωριμότητα (δείκτης DESI), η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα χαμηλό βαθμό ψηφιοποίησης, καθώς παραμένει σταθερά στην 27^η θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης (πάνω μόνο από τη Ρουμανία), με γενική επίδοση 38,4% το 2018.

4. Εξέλιξη επενδυτικών μεταρρυθμίσεων

Δυστυχώς, η μεταρρυθμιστική κόπωση είναι εμφανής. Από τις 67 προτάσεις χρήσιμων μεταρρυθμίσεων:

- Η συντριπτική πλειοψηφία (45) δεν παρουσιάζει ουσιαστική πρόοδο. Από αυτές, οι 35 αφορούν σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της γραφειοκρατίας και στην καλύτερη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών.
- Μόλις 18 έχουν μερική πρόοδο.
- Μόνο 4 παρουσιάζουν ουσιαστική πρόοδο

Ειδικότερα:

Διοικητικό κόστος & επενδυτική γραφειοκρατία. Σε 8 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 0
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 3
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 5

Απονομή δικαιοσύνης (διοικητικές διαφορές). Σε 10 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 0
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 3
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 7

Αδειοδότηση εγκαταστάσεων. Σε 21 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 2
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 3
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 16

Φορολογία ενθάρρυνσης επενδύσεων. Σε 11 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 0
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 4
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 8

Καινοτομία και συνεργατικοί σχηματισμοί. Σε 7 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 2
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 1
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 4

Ψηφιακός μετασχηματισμός βιομηχανίας. Σε 5 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 0
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 1
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 3

Κυκλική οικονομία. Σε 5 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

- Μεγάλη πρόοδος / ολοκληρώθηκε: 0
- Σε εξέλιξη / μερική πρόοδος: 3
- Δεν υπάρχει ουσιαστική πρόοδος: 2

Χωρίς ακόμα μεγαλύτερη μεγέθυνση της παραγωγικής βάσης, χωρίς στήριξη της καινοτομίας, χωρίς άρση των εμποδίων στο επιχειρηματικό περιβάλλον, χωρίς επενδυτική κινητοποίηση, χωρίς άρση της υπερφορολόγησης και του μη μισθολογικού κόστους, χωρίς ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας δεν θα μπορέσουμε να έχουμε κάποια ουσιαστική μεταβολή στον παραγωγικό προσανατολισμό της οικονομίας.

Το πρόγραμμα επενδυτικών μεταρρυθμίσεων που κατέθεσε ο ΣΕΒ [στο Επενδυτικό Συνέδριο](#) το 2018 περιέχει σειρά παρεμβάσεων ικανές να μειώσουν τα ρυθμιστικά εμπόδια και τη γραφειοκρατία κατά 25%, να εξαλείψουν τις καθυστερήσεις και τα διοικητικά βάρη στην αδειοδότηση κατά 30%, να δημιουργήσουν σταθερό φορολογικό πλαίσιο και να ανατρέψει την υπερ-φορολόγηση κατά 30%, να θέσουν κανόνες στη λειτουργία της αγοράς και του ανταγωνισμού και να μειώσουν το χρόνο επίλυσης δικαστικών διαφορών κατά 35%.

Ένα χρόνο μετά το Επενδυτικό Συνέδριο του ΣΕΒ, το πρόγραμμα αυτό παραμένει επίκαιρο μιας και έχει αξιοποιηθεί στο ελάχιστο από τη δημόσια διοίκηση, όπως επίκαιρη παραμένει και η ανάγκη ταχύτερης ανάκτησης της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας.

4.1 Διοικητικό κόστος & επενδυτική γραφειοκρατία

8 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων	Πρόοδος υλοποίησης
<p>1. Εφαρμογή κανόνα 1-in / 2-out. Όταν η δημόσια διοίκηση εισάγει μια νέα ρύθμιση που επιφέρει πρόσθετο διοικητικό κόστος για τις επιχειρήσεις, πρέπει να αποσύρει ή να τροποποιεί υφιστάμενες ρυθμίσεις με διπλάσιο διοικητικό κόστος. Εξαμηνιαίες εκθέσεις ενημερώνουν για την εφαρμογή του κανόνα και παρακολουθούν τη μείωση των βαρών.</p> <p>2. Θέσπιση δεσμευτικού ετήσιου προγράμματος απλοποίησης, κωδικοποίησης, αξιολόγησης, κατάργησης ρυθμίσεων, συνδεδεμένου με στόχους περιορισμού των δαπανών ανά υπουργείο (διατάξεις του Ν.4048 / 2012 περί καλής νομοθέτησης).</p> <p>3. Ημερομηνία εφαρμογής της νομοθεσίας. Για να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις στην εφαρμογή νέων ρυθμίσεων, όλες οι ρυθμίσεις έχουν έναρξη ισχύος δυο συγκεκριμένες ημερομηνίες το χρόνο, με προαπαιτούμενο τη δημοσίευσή τουλάχιστον ένα μήνα πριν τη συγκεκριμένη ημερομηνία εφαρμογής.</p> <p>4. Νομοθετική προτεραιότητα στη μείωση διοικητικού βάρους. Όλες οι ρυθμίσεις που συνεπάγονται μείωση διοικητικού βάρους έχουν νομοθετική προτεραιότητα.</p>	<p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Μερική πρόοδος</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>
<p>5. Ενσωμάτωση δικαίου της Ε.Ε. Ενσωμάτωση των Οδηγιών της Ε.Ε. στο εθνικό δίκαιο με τεχνικές απαιτήσεις και απαιτούμενα όρια που δεν δημιουργούν ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις ελληνικές επιχειρήσεις.</p>	<p>Μερική πρόοδος / πρόοδος κατά περίπτωση</p>
<p>6. Σύμφωνο για τις ΜμΕ. Η δημόσια διοίκηση αξιολογεί αν οι νέες ρυθμίσεις συνεπάγονται δυσανάλογα αυξημένα βάρη για τις ΜμΕ. Αν ναι, η δημόσια διοίκηση μπορεί να εξαιρέσει τις ΜμΕ από την εφαρμογή ή να λάβει μέτρα μείωσης της επίπτωσης (π.χ. μερικές εξαιρέσεις, περίοδος μετάβασης, κτλ).</p>	<p>Χωρίς πρόοδο</p>
<p>7. Υλοποίηση ψηφιακών υπηρεσιών (Κράτος 2.0.), όπως η Ψηφιακή Τελωνειακή Πύλη (Single Window), το ενιαίο φορολογικό χαρτοφυλάκιο και τα ηλεκτρονικά μητρώα (πολεοδόμηση, χρήσεις γης, αδειοδότηση). Εφαρμογή μοναδικού ψηφιακού αριθμού ταυτότητας στις συναλλαγές με το κράτος. Εφαρμογή ψηφιακών συναλλαγών και τιμολόγησης σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα.</p> <p>8. Επανασχεδιασμός στις διαδικασίες, ψηφιακή διαχείριση εγγράφων και ροών εργασίας. Ψηφιακή παροχή υπηρεσιών ως προεπιλογή (digital-by-default). Διασυνοριακές υπηρεσίες ως προεπιλογή (cross-border by default). Μια μοναδική πηγή για κάθε στοιχείο. Αρχή της «μόνο μίας φορές» (once-only principle) για την παροχή δεδομένων πολιτών και επιχειρήσεων προς το Δημόσιο.</p>	<p>Μερική πρόοδος <i>Ηλ. τιμολόγηση: εκκρεμεί η έκδοση κρίσιμων ΚΥΑ. Σε εξέλιξη το e-ΥΜΣ και υπηρεσίες ΓΕΜΗ</i></p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>

4.2 Απονομή δικαιοσύνης (διοικητικές διαφορές)

Περιλαμβάνει 10 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων	Πρόοδος υλοποίησης
9. Διοικητική υποστήριξη δικαστών, ειδικά υποθέσεων που σχετίζονται με επενδύσεις:	Χωρίς πρόοδο
10. Δημιουργία συστήματος «Triage» ταξινόμησης και προ-επεξεργασίας υποθέσεων. Δικαστικός ασχολείται μόνο με υποθέσεις σε φάση διαλογής, υπογράφει τα σχέδια εντολών και προετοιμάζει το δικαστή που θα εκδικάσει την υπόθεση. Η υπόθεση ανατίθεται σε δικαστή εφόσον έχει συνταχθεί πλήρως το αρχείο της.	Χωρίς πρόοδο
11. Για κάθε δικαστή, ορίζεται νομικός βοηθός επιπέδου σπουδών μεταπτυχιακού τίτλου. Οι δικαστές μεταβιβάζουν αρμοδιότητες στους νομικούς βοηθούς.	Χωρίς πρόοδο
12. Στελέχωση του ΣΤΕ με ορκωτούς πραγματογνώμονες οι οποίοι θα συνδράμουν στη γρήγορη έκδοση αποφάσεων. Θεσμοθετημένος μέγιστος χρονικός ορίζοντας 6 μηνών στην εκδίκαση αιτήσεων αναστολών και ακύρωσης έργων στρατηγικών επενδύσεων.	Χωρίς πρόοδο
13. Ανάθεση υποθέσεων βάσει πολυπλοκότητας. Το Ανώτατο Δικαστήριο εφαρμόζει σύστημα κατανομής των υποθέσεων, το οποίο λαμβάνει υπόψη την πολυπλοκότητα και τον εκτιμώμενο χρόνο εκδίκασης. Κάθε δικαστής αναλαμβάνει υποθέσεις «ισοδύναμης πολυπλοκότητας».	Χωρίς πρόοδο
14. Ηλεκτρονική αυτοματοποίηση δικαστηρίων (e-courts) 15. Πλήρως ηλεκτρονικές διαδικασίες (πχ υποβολές εγγράφων, ηλεκτρονικά δικόγραφα, πρόοδος εργασιών, ενημέρωση αποφάσεων, ηλεκτρονικά πινάκια, κτλ). Στην Εσθονία οι διαδικασίες είναι πλήρως ψηφιακές από το 2015. 16. Τα δικαστήρια είναι διασυνδεδεμένα ηλεκτρονικά με δημόσιες υπηρεσίες για την άμεση άντληση πληροφοριών. Στην Ολλανδία η αυτοματοποίηση των δικαστηρίων συμβάλει στη μείωση του μέσου χρόνου εκδίκασης υποθέσεων σε 168 ημέρες.	Μερική πρόοδος <i>Σταδιακή αξιοποίηση του έργου e-justice</i>
17. Αναπροσαρμογή κόστους του ενσήμου αναβολής για κάθε αίτημα αναβολής (μετά το πρώτο).	Χωρίς πρόοδο
18. Κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας με προτεραιότητα σε βασικούς κώδικες με επίπτωση στην επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις.	Μερική πρόοδος

4.3 Αδειοδότηση εγκαταστάσεων

21 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων ΣΕΒ	Πρόοδος υλοποίησης
<p>1. Χωροθέτηση & ενημέρωση επενδυτή</p> <p>19. Ολοκλήρωση της χωροταξικής μεταρρύθμισης με την έκδοση του ΠΔ για χρήσεις γης, την έγκριση των αναθεωρημένων περιφερειακών χωροταξικών σχεδίων, την αναθεώρηση των ειδικών χωροταξικών σχεδίων (βιομηχανίας, ΑΠΕ) και τη θέσπιση του ειδικού χωροταξικού για τους ορυκτούς πόρους και το θαλάσσιο σχεδιασμό.</p> <p>20. Ψηφιοποίηση γεω-χωρικών πληροφοριών (πχ θεσμικές γραμμές, χρήσεις γης, δόμηση, δασική και αρχαιολογική νομοθεσία, ορθή φωτογράφιση ακτών, κτλ.) και απαιτήσεων αδειοδότησης. Μέσω της ψηφιοποίησης τυποποιούνται ευκολότερα οι απαιτήσεις αδειοδότησης.</p> <p>21. Προ-αδειοδότηση συγκεκριμένων εκτάσεων με θεσμικές γραμμές και όρους δόμησης (πχ επιχειρηματικά πάρκα), μαζί με συμφωνία δεσμευτικών χρόνων εγκρίσεων και κατασκευής.</p> <p>22. Ολοκλήρωση της κτηματογράφησης με προτεραιότητα στις περιοχές επενδυτικής ελκυστικότητας.</p> <p>23. Διαδικασία για την ταχεία επίλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης ανά επίπεδο σχεδιασμού.</p>	<p>Μερική πρόοδος <i>Σε εξέλιξη η υλοποίηση</i></p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>
<p>2. Απλοποίηση αδειοδότησης</p> <p>24. Κατάργηση της άδειας εγκατάστασης, κατ' ελάχιστο στις περιοχές με χρήσεις γης.</p> <p>25. Άμεση ενεργοποίηση του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου, το οποίο εξακολουθεί να βρίσκεται σε πιλοτική λειτουργία εάν δεν έχει καταστεί πλήρως ανενεργό.</p> <p>26. Επέκταση του νόμου Ν. 4442/2016 για άδεια λειτουργίας με "δήλωση συμμόρφωσης" για το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων.</p> <p>27. Δηλώσεις συμμόρφωσης και προθεσμίες εγκρίσεων</p> <p>28. Κατάργηση της κατηγοριοποίησης βάσει όχλησης (ως κριτήριο εγκατάστασης) και αντικατάσταση από προβλέψεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.</p> <p>29. Παράταση διάρκειας ισχύος όλων των επιμέρους αδειών σύμφωνα με την ισχύ της ΑΕΠΟ.</p> <p>30. Άρση της απαγόρευσης ίδρυσης και εγκατάστασης νέων δραστηριοτήτων μέσης όχλησης στην Αττική, εντός πάρκων.</p> <p>31. Τήρηση προθεσμιών. Επίτευξη των προβλεπόμενων χρόνων περιβαλλοντικής αδειοδότησης, μέσω της επαναξιολόγησης της κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων (ΥΑ 37674/2016, όπως ισχύει) βάσει σύγχρονων πρακτικών πρόληψης περιβαλλοντικού αντικτύπου.</p>	<p>Ολοκληρώθηκε</p> <p>Ολοκληρώθηκε</p> <p>Μερική πρόοδος</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Μερική πρόοδος</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων ΣΕΒ	Πρόοδος υλοποίησης
32. Αξιοποίηση των εξωτερικών αξιολογητών και μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως προβλέπει ο Ν. 4014/2011.	Χωρίς πρόοδο
33. Αδειοδότηση μιας στάσης	Χωρίς πρόοδο
34. Αδειοδότηση μιας άδειας και μιας στάσης «All-in-one Permit».	Χωρίς πρόοδο
35. Κεντρική αδειοδοτική αρχή για μεγάλα έργα και κρίσιμους κλάδους.	Χωρίς πρόοδο
36. Λειτουργία κεντρικής επισπεύδουσας αρχής, όπου ολιγομελής επιτροπή συντονίζει και επισπεύδει συνολικά τη διαδικασία αδειοδότησης με δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες. Θα μπορούσε να δίνεται η δυνατότητα προσφυγής του φορέα εκμετάλλευσης στο ΚΕΣΠΑ/ΠΕΣΠΑ σε περιπτώσεις που έχει παρέλθει ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα από το προβλεπόμενο για την γνωμοδότηση. Το ΚΕΣΠΑ θα πρέπει όμως να συνέρχεται τακτικά προς έκδοση των σχετικών αποφάσεων («πράξεων»).	Χωρίς πρόοδο
37. Ευθυγράμμιση με την Ε.Ε. στην κατάταξη σε κατηγορίες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και κατάργηση της κατηγοριοποίησης βάσει όχλησης.	Χωρίς πρόοδο
38. Επαναξιολόγηση βάσει ευρωπαϊκών πρακτικών της κατηγοριοποίησης έργων και δραστηριοτήτων ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Επαναξιολόγηση της κατηγοριοποίησης της ΥΑ37674/16 (όπως ισχύει) με τις προβλέψεις Οδηγίας 2011/92/EU, αφού σε πολλές περιπτώσεις η Ελλάδα φαίνεται να εφαρμόζει αυστηρότερα όρια από αυτά που ορίζει ως υποχρεωτικά η οδηγία.	Χωρίς πρόοδο
39. Παράλληλη (και όχι σειριακή) πραγματοποίηση του «περιβαλλοντικού» και του «χωροταξικού/πολεοδομικού» ελέγχου (στο μέγιστο επιτρεπόμενο βαθμό), με στόχο τη μείωση των χρονικών καθυστερήσεων στην αδειοδότηση.	Χωρίς πρόοδο

4.4 Φορολογία ενθάρρυνσης επενδύσεων

11 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων ΣΕΒ	Πρόοδος υλοποίησης
Φορολογική προβλεψιμότητα με καθορισμένη έναρξη εφαρμογής. Κάθε διάταξη που επιβαρύνει τις επιχειρήσεις έχει έναρξη δυο ημερομηνίες μόνο (Απρίλιο και Οκτώβριο)	(όπως «3»)
40. Ευθυγράμμιση φορολογικών εργαλείων με την Ε.Ε. Ενδεικτικά αναφέρονται (α) μεταφορά ζημιών στη δεκαετία έναντι 5ετίας στην Ελλάδα (β) συντελεστές αποσβέσεων βάσει της πραγματικής ζωής του παγίου αλλά και μεταβαλλόμενους για την επενδυτική διευκόλυνση (γ) εφαρμογή κανόνων ομιλικής φορολόγησης	Χωρίς πρόοδο

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων ΣΕΒ	Πρόοδος υλοποίησης
<p>41. Πάταξη φοροδιαφυγή μέσω διακρατικών συμφωνιών για την αυτόματη ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών, βελτίωσης των μηχανισμών είσπραξης, εφαρμογής B2B ηλεκτρονικών συναλλαγών με σύνδεση του τιμολογίου με τα παραστατικά (πχ δελτία αποστολής), αναβάθμισης των πληροφοριακών συστημάτων διασταύρωσης στοιχείων, επιτάχυνσης επίλυσης φορολογικών υποθέσεων στα δικαστήρια.</p> <p>42. Συμφηφισμός μελλοντικών κερδών με ζημιές προηγούμενων ετών ιδανικά χωρίς χρονικό περιορισμό. Εναλλακτικά, δυνατότητα συμφηφισμών για τουλάχιστον 12 έτη, με περιορισμό ανά έτος στο 70% των φορολογητέων κερδών</p> <p>43. Τεχνικές φορολογικών ελέγχων: Αντικειμενικοί φορολογικοί έλεγχοι που θα εξαλείψουν την υποκειμενική αξιολόγηση σε ζητήματα όπως η «παραγωγικότητα της δαπάνης» και σε ζητήματα Transfer Pricing. Καθιέρωση και πριμοδότηση του Φορολογικού Πιστοποιητικού.</p> <p>44. Ενιαίο Tax Portfolio για άμεσο συμφηφισμό κάθε μορφής χρεωστικών / πιστωτικών φόρων και τελών (και του ΦΠΑ). Ακόμα και όταν δεν είναι δημοσιονομικά εφικτός ο άμεσος συμφηφισμός, δίνεται με τη μορφή φορολογικής πίστωσης.</p>	<p>Μερική πρόοδος <i>Ηλ. τιμολόγηση: εκκρεμεί η έκδοση κρίσιμων ΚΥΑ</i></p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>
<p>45. Επιταχυνόμενες αποσβέσεις: Οι νέες επενδύσεις σε βιομηχανικό και τεχνολογικό εξοπλισμό σε όλους τους κλάδους αποσβένονται μη-γραμμικά. Η επιλογή είναι προαιρετική. Η επιτάχυνση μπορεί να περιοριστεί σε μέρος των φορολογητέων κερδών για δημοσιονομικούς λόγους.</p> <p>46. Υπέρ-αποσβέσεις 200%: Νέες επενδύσεις λαμβάνουν υπερ-έκπτωση κόστους ίση με το διπλάσιο της ετήσιας απόσβεσης, χωρίς να αλλάξει η διάρκεια της. Αφορά επενδύσεις εντός μιας πενταετίας σε βιομηχανικό και τεχνολογικό εξοπλισμό σε όλους τους κλάδους. Η επιλογή είναι προαιρετική. Το όφελος μπορεί να περιοριστεί σε μέρος των φορολογητέων κερδών για δημοσιονομικούς λόγους</p>	<p>Μερική πρόοδος <i>Χωρίς οριζόντια εφαρμογή, σε περιορισμένες κατηγορίες επενδύσεων</i></p>
<p>47. Οριζόντια επενδυτικά κίνητρα για επενδύσεις στην οικοδομή / νέες άδειες. Οι νέες οικοδομές τυγχάνουν φορολογικών απαλλαγών για τα δεκαπέντε φορολογικά έτη από την έκδοσή της. Ειδικότερα: απαλλαγή από τον ΕΝΦΙΑ, δραστική μείωση του φόρου μεταβίβασης, απαλλαγή του φόρου κληρονομιάς.</p>	<p>Χωρίς πρόοδο</p>
<p>48. Ανταποδοτικές επιχορηγήσεις χωρίς περιττούς ελέγχους</p> <p>49. Φορολογικές πιστώσεις αντί για επιχορηγήσεις</p> <p>50. Επιστρεπτές προκαταβολές. Το ΕΣΠΑ δίδεται με μορφή άτοκων δανείων. Με καθυστέρηση της επένδυσης μειώνεται το ποσοστό ενίσχυσης, ενώ όπου επιτυγχάνονται οι στόχοι απόδοσης, έως το 50% του δανείου δεν επιστρέφεται.</p> <p>51. Απλές διαδικασίες. Έλεγχοι από πιστοποιημένους εξωτερικούς ελεγκτές (συμπεριλαμβανομένων ορκωτών ελεγκτών) κατά την οδηγία 2006/43/EC. Ένταξη σε φορολογικά κίνητρα χωρίς διαδικασία έγκρισης με εκ των υστέρων φορολογικό έλεγχο.</p>	<p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Μερική πρόοδος</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>

4.5 Καινοτομία και συνεργατικοί σχηματισμοί

Περιλαμβάνει 7 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων ΣΕΒ	Πρόοδος υλοποίησης
<p>52. Patent (IP) Box: Αφορά στη μείωση στο 10% του φορολογικού συντελεστή εσόδων προερχόμενων από την εκμετάλλευση διανοητικής ιδιοκτησίας (συμπεριλαμβανομένων και των ευρεσιτεχνιών) με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ (BEPS Action 5).</p> <p>53. Υπερ-εκπτώσεις δαπανών έρευνας και ανάπτυξης (R&D) στο 150% και 200% για νεοφυείς επιχειρήσεις (Start-ups) του ύψους των δαπανών έρευνας, βάσει της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινή φορολογική βάση επιχειρήσεων (CCCTB) .</p>	<p>Ολοκληρώθηκε</p> <p>Μερική πρόοδος: <i>η υπερ-έκπτωση στο 130%</i></p>
<p>54. Συνεργατικές δομές και οικοσυστήματα καινοτομίας (συμπληρωματικά των ανωτέρω)</p> <p>55. Καινοτομία στη φαρμακοβιομηχανία και τις κλινικές μελέτες. Δημιουργία σταθερού πλαισίου για φαρμακευτικές εταιρείες που επενδύουν σε έρευνα, ανάπτυξη πνευματικής ιδιοκτησίας και κλινικές μελέτες. Παροχή φορολογικών κινήτρων, ταχύτερων εγκριτικών διαδικασιών, πρόσβαση σε ερευνητικά ιδρύματα, κτλ.</p> <p>56. Υποστήριξη οικοσυστημάτων καινοτομίας και συνεργατικών σχηματισμών σε κλάδους αιχμής μέσω «Συμφωνιών» για τη διασφάλιση ανταγωνιστικότητας και βιώσιμης καινοτομίας</p> <p>57. Δημιουργία ζωνών καινοτομίας, με συγκέντρωση σε μια περιοχή, ιδιωτικών & δημόσιων ερευνητικών φορέων, πανεπιστημίων, επιχειρήσεων, κτλ προκειμένου να δημιουργηθούν συνέργειες</p>	<p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p> <p>Χωρίς πρόοδο</p>
<p>58. Κίνητρα προσέλκυσης και διατήρησης ταλέντου στην έρευνα και καινοτομία (πχ. ελκυστική φορολογία, μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές, κτλ.)</p>	<p>Ολοκληρώθηκε</p>

4.6 Ψηφιακός μετασχηματισμός βιομηχανίας

Περιλαμβάνει 4 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων	Πρόοδος υλοποίησης
59. Μείωση 50% του κόστους των επενδύσεων μικρότερης κλίμακας σε νέες τεχνολογίες (έως €100.000 ετησίως) είτε μέσω φορολογικών εκπτώσεων είτε ως μη επιστροφή ληφθέντων κεφαλαίων επενδυτικών ταμείων.	Μερική πρόοδος
Tax Holiday: Φοροαπαλλαγή ισόποση με τις δαπάνες E&A για τα πρώτα 2 έτη και 50% απαλλαγή για το τρίτο	βλέπε «52»
60. Ανάπτυξη δεξιοτήτων Industry 4.0 μέσω του θεσμού της μαθητείας (Vocational Training)	Χωρίς πρόοδο
61. Χρηματοδότηση του 15% των διδακτορικών διατριβών σε θέματα στο Industry 4.0	Χωρίς πρόοδο
62. Δημιουργία κέντρων αριστείας (Competence Centers) και ψηφιακών κέντρων καινοτομίας (Digital Innovation Hubs) για την εδραίωση σχέσεων συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, εδραιωμένων και νεοσύστατων εταιριών υψηλής τεχνολογίας	Χωρίς πρόοδο

4.7 Κυκλική οικονομία

5 βασικές προτάσεις μεταρρυθμίσεων

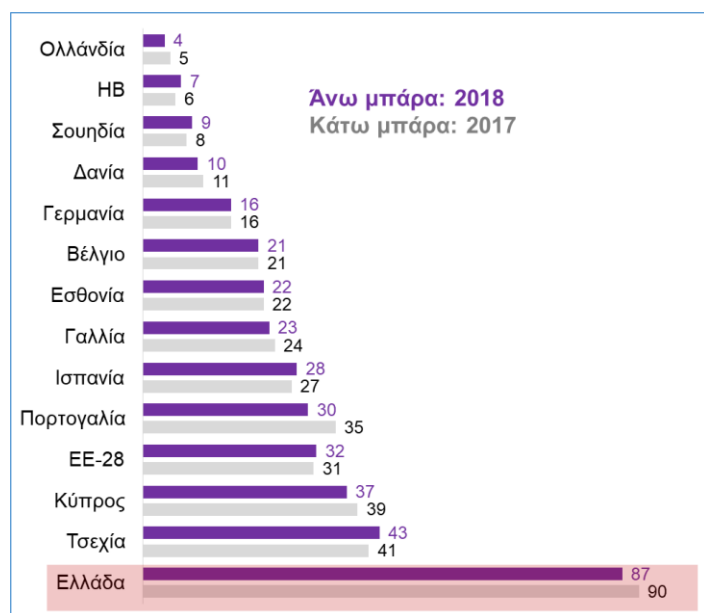
Προτάσεις επενδυτικών μεταρρυθμίσεων	Πρόοδος υλοποίησης
63. Στρατηγικές δράσεις: δομικές παρεμβάσεις που προάγουν τις αρχές της κυκλικής οικονομίας	Μερική πρόοδος
64. Κλαδικές δράσεις: στοχευμένες παρεμβάσεις σε αλυσίδες αξίας με σημαντική συνεισφορά στην κυκλική οικονομία) και τοπικές πρωτοβουλίες (έμφαση και σε θέματα ενημέρωσης)	Μερική πρόοδος
65. Αξιοποίηση χρηματοδοτικού πλαισίου, διαμόρφωση αντίστοιχων χρηματοδοτικών εργαλείων προς τους επενδυτές	Χωρίς πρόοδο
66. Ευθυγράμμιση, τροποποίηση και εφαρμογή νομοθετικού πλαισίου προς την κατεύθυνση διευκόλυνσης επίτευξης εθνικών στόχων μέσω της κυκλικής οικονομίας.	Μερική πρόοδος
67. Θεσμοθέτηση προδιαγραφών ποιότητας για τις δευτερογενείς α' ύλες και δευτερογενή καύσιμα, ώστε να διασφαλίζεται η χρήση τους από τις επιχειρήσεις.	Χωρίς πρόοδο

5. Ανάλυση δεικτών του WEF

5.1 Θεσμική οργάνωση

Η Ελλάδα κατέλαβε την 87^η θέση, έναντι 90^{ης} θέσης το 2017, γεγονός που υποδεικνύει τη χαμηλή μεταρρυθμιστική προσπάθεια για την αναβάθμιση της ποιότητας των θεσμικών οργάνων (Δ9). Χαρακτηριστικό είναι ότι η χώρα κατατάχθηκε τελευταία στην Ε.Ε.

Δ9. Συγκριτική κατάταξη χωρών της ΕΕ – Θεσμοί.
Υψηλότερο = καλύτερο.
(Πηγή, WEF GCI, 2018)

Συγκριτικά, η Ε.Ε. κατατάχθηκε στην 32^η θέση (από 31^η το 2017), με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες να βελτιώνουν, ή να διατηρούν σταθερή την κατάταξή τους. Ανεπτυγμένες οικονομίες όπως η Φινλανδία, η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία βρίσκονται στις πρώτες θέσεις του ευρωπαϊκού πίνακα, ενώ – εκτός της Ελλάδας- Βουλγαρία, Ουγγαρία, Πολωνία και Σλοβακία παρουσιάζουν υστέρηση.

Για τους θεσμούς στην Ελλάδα το WEF κατέγραψε πολύ χαμηλές επιδόσεις σε υποδείκτες όπως:

- Ποιότητα της διαχείρισης γης (135^η θέση)
- Ετοιμότητα του κράτους για τη αντιμετώπιση μελλοντικών αλλαγών (135^η θέση)
- Αποτελεσματικότητα νομικού πλαισίου για επίλυση διαφορών (133^η θέση)
- Δυνατότητα ένστασης σε θέματα θεσμικού περιβάλλοντος (127^η θέση)
- Διοικητικό βάρος του ρυθμιστικού περιβάλλοντος (131^η θέση)

5.2 Εκπαίδευση – δεξιότητες

Η Ελλάδα το 2018 βρέθηκε στην 39^η θέση της διεθνούς κατάταξης αναφορικά με την ποιότητα της εκπαίδευσης και τις δεξιότητες του πληθυσμού, υποχωρώντας κατά 3 θέσεις σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Σαφώς πρόκειται για πιο ικανοποιητική κατάταξη της χώρας σε σχέση με τις επιδόσεις της στους άλλους πυλώνες, ωστόσο καταγράφεται σημαντική υστέρηση σε επιμέρους, κυρίως ποιοτικές, παραμέτρους.

Επίσης, η Ελλάδα εμφανίζει πολύ υψηλή αναλογία μαθητών / δασκάλων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (6^η θέση), γεγονός που υποδηλώνει την αναντιστοιχία της ποσότητας των ανθρώπινων πόρων με αντίστοιχου επιπέδου ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Η Ε.Ε. το 2018 βρέθηκε στην 30^η θέση του πίνακα του συνόλου των χωρών, καταγράφοντας υποχώρηση 3 θέσεων. Συνολικά 15 χώρες υπέστησαν κάμψη στην κατάταξή τους, ενώ στην κορυφή παραμένουν χώρες οι οποίες διαχρονικά δίνουν μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση των πληθυσμών τους, όπως Φινλανδία (1^η θέση παγκοσμίως), Γερμανία, Δανία, Ολλανδία και Σουηδία.

Για την εκπαίδευση και τις δεξιότητες στην Ελλάδα το WEF κατέγραψε πολύ χαμηλές επιδόσεις σε υπο-δείκτες όπως:

- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης στο εκπαιδευτικό σύστημα (119^η θέση)
- Κατάρτιση εκπαιδευτικών (99^η θέση)
- Ποιότητα του θεσμού της μαθητείας (vocational training) (111^η θέση)
- Ψηφιακές δυνατότητες του πληθυσμού (72^η θέση)

5.3 Υιοθέτηση τεχνολογιών πληροφορικής & επικοινωνιών

Το 2018 η Ελλάδα βρέθηκε στην 57^η θέση (55^η το 2017) αναφορικά με την υιοθέτηση τεχνολογιών πληροφορικής & επικοινωνιών, υπολείπόμενη μόνο έναντι της Πολωνίας, επίδοση η οποία φανερώνει την αδυναμία αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων της τεχνολογικής αναβάθμισης και την εν γένει καθυστέρηση στην υλοποίηση μιας αποτελεσματικής ψηφιακής πολιτικής.

Για την υιοθέτηση τεχνολογιών πληροφορικής & επικοινωνιών στην Ελλάδα το WEF κατέγραψε πολύ χαμηλές επιδόσεις σε υπο-δείκτες όπως:

- Χαμηλή διείσδυση των δικτύων οπτικών ινών (92^η θέση), αν και οι πάροχοι έχουν αρχίσει να υλοποιούν σχετικές επενδύσεις.
- Περιορισμένη διείσδυση της κινητής ευρυζωνικότητας (80^η θέση).

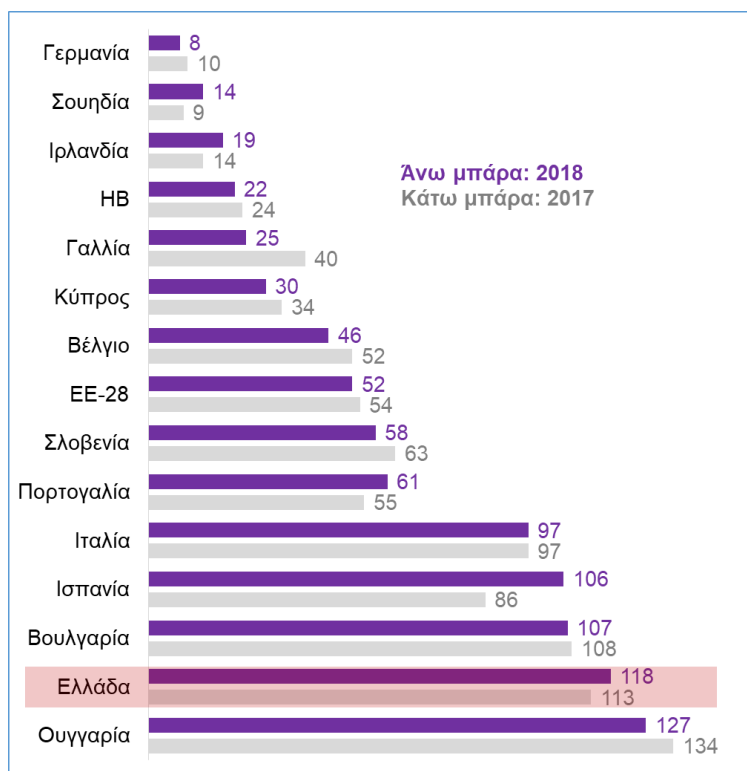
Την ίδια στιγμή, η Ε.Ε. βρέθηκε στην 32^η θέση του πίνακα του WEF, από 31^η το 2017, σε μια χρονιά όπου σημαντική βελτίωση παρατηρήθηκε σε Ισπανία, Πορτογαλία και Λετονία (5, 4 και 6 θέσεις αντίστοιχα). Στις υψηλότερες θέσεις εξακολουθούν να βρίσκονται οι σκανδιναβικές χώρες, καθώς και οι χώρες της Βαλτικής.

5.4 Αγορά προϊόντων

Το τελευταίο έτος η Ελλάδα κατατάχθηκε στην 63^η θέση του GCI αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της αγοράς προϊόντων, χάνοντας 3 θέσεις. Η αγορά επηρεάζεται ιδιαίτερα αρνητικά από τις στρεβλώσεις που προκαλούνται από την υπερφορολόγηση και την έλλειψη αποτελεσματικών κινήτρων (μόλις 118^η θέση, **Δ10**). Οι υψηλοί και, κυρίως, μη σταθεροί & μη ανταποδοτικοί φόροι υποβαθμίζουν τη διεθνή επενδυτική ανταγωνιστικότητα της χώρας, ακόμα και σε τομείς υπηρεσιών όπου η Ελλάδα παραδοσιακά είναι φύσει ανταγωνιστική λόγω των *a priori* πλεονεκτημάτων της (π.χ. τουρισμός).

Παράλληλα, επισημαίνεται η πολυπλοκότητα της δασμολογικής πολιτικής, με τη χώρα να βρίσκεται στην 112^η θέση του πίνακα του WEF.

Συγκριτικά, η Ε.Ε. βρέθηκε στην 31^η θέση, βελτιώνοντας την κατάταξή της κατά 3 θέσεις σε σχέση με το 2017. Ολλανδία, Γερμανία και Σουηδία βρίσκονται στις υψηλότερες θέσεις, ενώ η Ελλάδα εμφάνισε καλύτερη κατάταξη μόνο από Κροατία, Ουγγαρία και Σλοβακία. Γενικά, παρατηρήθηκαν μικτές τάσεις, με 11 χώρες να βελτιώνουν την κατάταξή τους και 14 να εμφανίζουν υποχώρηση.

Δ10. Συγκριτική κατάταξη χωρών της ΕΕ – Στρέβλωση ανταγωνισμού ως συνέπεια των φόρων και των κινήτρων. Υψηλότερη = χειρότερη. (Πηγή, WEF GCI, 2018)

5.5 Αγορά εργασίας

Αποτελεί έναν από τους πυλώνες όπου η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από σημαντική υστέρηση, διατηρούμενη το 2018 μόλις στην 107^η θέση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας (και στην τελευταία θέση της Ε.Ε.). Η χαμηλή κατάταξη είναι ενδεικτική των χρόνιων, δομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ελληνική αγορά.

Η Ε.Ε. βρέθηκε στην 34^η θέση του WEF (35^η το 2017), με μικτές τάσεις και σε αυτόν τον πυλώνα, καθώς 9 χώρες βρέθηκαν σε υψηλότερη κατάταξη έναντι του προηγούμενου έτους και 12 σε χαμηλότερη. Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο διατήρησαν και το 2018 τις υψηλές τους θέσεις.

Ενδεικτικά, για την αγορά εργασίας το WEF διαπιστώνει εμφανή υστέρηση σε:

- Εσωτερική κινητικότητα των εργαζομένων (120^η).
- Συντελεστή φορολόγησης εργασίας (119^η).
- Ενεργές πολιτικές απασχόλησης λόγω γενικότερης έλλειψης στόχευσης (87^η).
- Διαδικασία μισθολογικών αναπροσαρμογών, η οποία χαρακτηρίζεται από διαχρονική έλλειψη ευελιξίας (110^η, παρόλο που μετά το 2012 υπήρξε μια σημαντική βελτίωση καθώς εφαρμόστηκαν σειρά σχετικών μεταρρυθμίσεων).

5.6 Χρηματοπιστωτικό σύστημα

Ελλάδα κατατάχθηκε στη 114^η θέση διεθνώς (112^η το 2017) και στην τελευταία μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., επίδοση άμεσα σχετιζόμενη, μεταξύ άλλων, με την αδυναμία του τραπεζικού συστήματος να χρηματοδοτήσει την οικονομική δραστηριότητα, καθώς και η ακραία αβεβαιότητα έχει υποχωρήσει αλλά το μέγεθος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ως κληρονομιά της κρίσης και των αδυναμιών που παραμένουν στο σχετικό πλαίσιο διαχείρισης τους, παραμένει υψηλό, υποβαθμίζοντας την εικόνα του ενεργητικού των τραπεζών. Χαρακτηριστικά, στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2018, τα ΜΕΑ ανήλθαν σε €84,7 δισ., έχοντας υποχωρήσει κατά €9,7 δισ. από το τέλος Δεκεμβρίου του 2017 (κυρίως λόγω διαγραφών και πωλήσεων). Συνεπώς απαιτείται ταχύτερη αποκλιμάκωσή τους μέσω πιο δραστικών λύσεων, όπως η συμπλήρωση και των τελευταίων αναγκαίων παρεμβάσεων στο πτωχευτικό δίκαιο, η αντιμετώπιση των φορολογικών αντικινήτρων στη αναδιάρθρωση επιχειρήσεων και τη διοίκηση των εγχειρημάτων αυτών αλλά και ενδεικτικά το σχέδιο της ΤτΕ για δημιουργία Εταιρείας Ειδικού Σκοπού (SPV).

Η δυσμενής –ακόμα- εικόνα των δανειακού χαρτοφυλακίου δεν επιτρέπει τη χρηματοδότηση των ΜμΕ, όπως φαίνεται και στη σχετική χαμηλή κατάταξη της χώρας, ενώ παράλληλα διαπιστώνεται και έλλειψη εναλλακτικών λύσεων χρηματοδότησης, όπως τα venture capital.

Την ίδια στιγμή, η Ε.Ε. διατηρήθηκε στην 39^η θέση της διεθνούς κατάταξης, με αξιοσημείωτη άνοδο να εντοπίζεται σε Φινλανδία (3^η θέση, από 12^η το 2017) και Δανία (12^η από 19^η). Παράλληλα, σε υψηλές θέσεις διατηρήθηκαν και Σουηδία (6^η), Ηνωμένο Βασίλειο (8^η) και Λουξεμβούργο (9^η).

Αναλυτικά, για το χρηματοπιστωτικό σύστημα το WEF διαπιστώνει σημαντική υστέρηση σε:

- Χρηματοδότηση των ΜμΕ (137^η θέση).
- Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (137^η θέση).
- Υγεία των τραπεζών (137^η θέση).
- Διαθεσιμότητα venture capital (129^η θέση).

5.7 Δυναμική ανάπτυξη επιχειρήσεων

Η Ελλάδα το τελευταίο έτος βρέθηκε στην 72^η θέση του GCI, σημειώνοντας σημαντική υποχώρηση έναντι του προηγούμενου έτους (57^η θέση). Η χώρα χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια για τη δράση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων και την υποστήριξη της καινοτομίας, γεγονός που οφείλεται στις εγγενείς αδυναμίες και αγκυλώσεις του θεσμικού περιβάλλοντος, στην υπέρμετρη φορολόγηση, στη δυσχερή

πρόσβαση σε τραπεζική δανειοδότηση και της ανεπάρκειας (ή ουσιαστικά «κλειδωμένων» ακόμα) εναλλακτικών εργαλείων χρηματοδότησης, αλλά και τη γενικότερη έλλειψη σύγχρονης επιχειρηματικής κουλτούρας και αποτελεσματικού management.

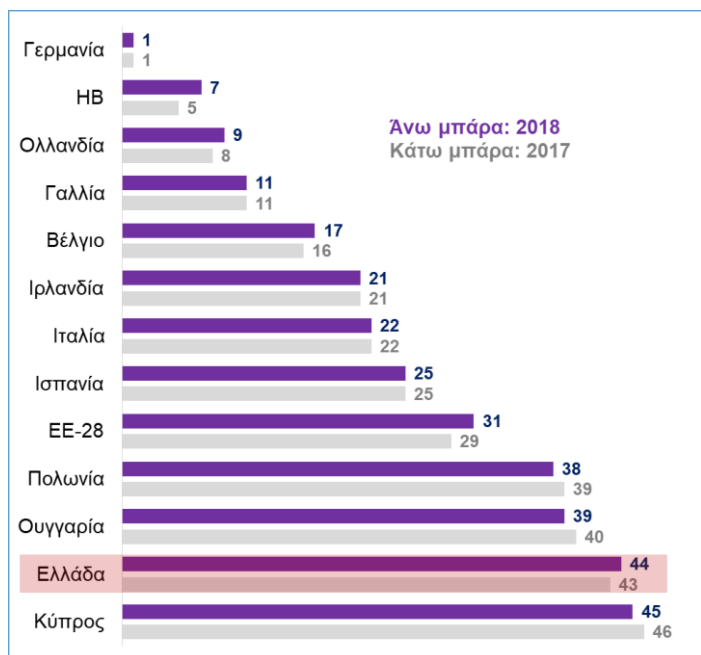
Αναλυτικά, σε ότι αφορά τη δυναμική ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην Ελλάδα το WEF εντοπίζει χαμηλές επιδόσεις σε:

- Ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων (120^η θέση).
- Προθυμία εκχώρησης αρμοδιοτήτων (100^η θέση).
- Την ικανότητα των επιχειρήσεων να υιοθετούν ασυνεχή επιχειρηματικά πρότυπα (126^η θέση).

Συγχρόνως, η Ε.Ε. κατετάγη στην 32^η θέση διεθνώς, σημειώνοντας υποχώρηση 3 θέσεων συγκριτικά με το 2017, αφού οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες (17 από τις 28) εμφάνισαν χαμηλότερη κατάταξη. Η Γερμανία εξακολούθησε να κατέχει τη 2^η θέση διεθνώς, ενώ ιδιαίτερα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον εντοπίζεται και σε Ολλανδία (3^η θέση), Σουηδία (4^η θέση), Δανία (6^η θέση), Ηνωμένο Βασίλειο (7^η θέση), Φινλανδία (8^η θέση) και Ιρλανδία (10^η θέση).

5.8 Καινοτομία

Η Ελλάδα κατέλαβε την 44^η θέση στον πυλώνα της δυνατότητας ανάπτυξης καινοτομιών (43^η θέση το 2017) (**Δ11**). Συγκριτικά, η Ε.Ε. διατηρήθηκε στην 29^η θέση της διεθνούς κατάταξης, με τη Γερμανία (1^η θέση), το Ηνωμένο Βασίλειο και τις σκανδιναβικές χώρες να προσφέρουν ευνοϊκές συνθήκες για τη διενέργεια έργων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας

Δ11. Συγκριτική κατάταξη χωρών της ΕΕ – Δυνατότητα ανάπτυξης καινοτομίας. Υψηλότερο = χειρότερο. (Πηγή, WEF GCI, 2018)

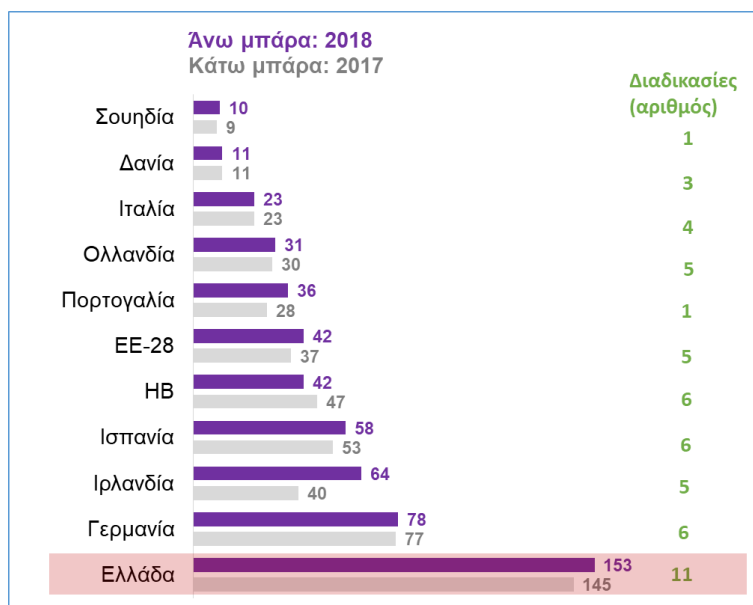
Αναλυτικά, σε ότι αφορά την καινοτομία στην Ελλάδα το WEF εντοπίζει χαμηλές επιδόσεις σε:

- Ανάπτυξη συστάδων επιχειρήσεων (clusters) (127^η).
- Ποικιλομορφία του εργατικού δυναμικού (123^η θέση).
- Χαμηλές δαπάνες για Έρευνα & Ανάπτυξη (40^η θέση).
- Διεθνείς συνεργασίες εφευρέσεων (39^η θέση).
- Ποιότητα των ερευνητικών κέντρων (31^η θέση).

6. Ανάλυση δεικτών του Doing Business

6.1 Χρήσεις γης & μεταβίβασης ακινήτων

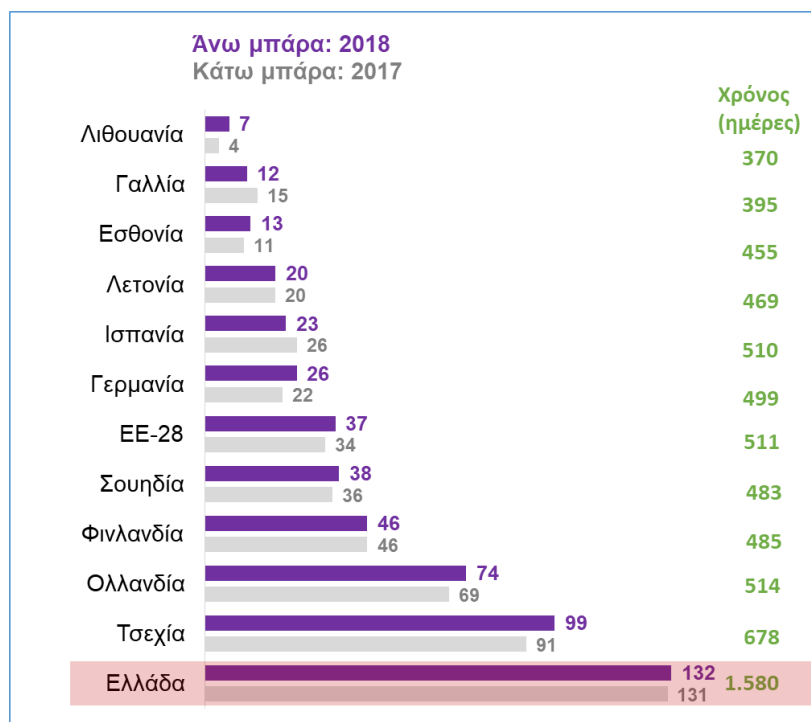
Δ12. Συγκριτική κατάταξη χωρών της ΕΕ – Χρήση γης & μεταβίβαση ακινήτων. Υψηλότερο = χειρότερο.
(Πηγή, WEF GCI, 2018)

Αποτελεί έναν από τους παράγοντες σημαντικής υστέρησης για την Ελλάδα, με τη χώρα να βρίσκεται μόλις στην 153^η θέση της κατάταξης (145^η θέση το 2017) και στην τελευταία μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. (Δ12). Στην Ελλάδα, η μεταβίβαση ενός ακινήτου περιλαμβάνει 11 διαδικασίες, χρονικής διάρκειας 20 ημερών, τη στιγμή που απαιτείται 1 μόλις ημέρα σε Σουηδία και Πορτογαλία, 3 στη Δανία και 4 στην Ιταλία.

Συγκριτικά, η Ε.Ε. το 2018 βρέθηκε στην 42^η θέση του πίνακα της Παγκόσμιας Τράπεζας, καταγράφοντας πτώση 5 θέσεων σε σχέση με το 2017. Οι χώρες της βαλτικής (Λιθουανία και Εσθονία), καθώς και οι σκανδιναβικές χώρες, έχουν πολύ πιο ευέλικτες διαδικασίες αναφορικά με τις χρήσεις γης και τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας, και κατατάσσονται στις υψηλότερες θέσεις.

6.2 Επίλυση δικαστικών διαφορών

Δ13. Συγκριτική κατάταξη χωρών της ΕΕ – Επίλυση διοικητικών διαφορών. Υψηλότερο = χειρότερο. (Πηγή, WEF GCI, 2018)

Η Ελλάδα βρίσκεται σε σταθερά χαμηλή κατάταξη αναφορικά με την επίλυση δικαστικών διαφορών, μόλις στην 132^η θέση (Δ13). Η δικαστική διευθέτηση αποτελεί μια ιδιαίτερα βραδεία διαδικασία, με το μέσο χρόνο περαίωσης να διαμορφώνεται στο εκτεταμένο χρονικό διάστημα των 1.580 ημερών (πάνω από 4 χρόνια), γεγονός σίγουρα αποθαρρυντικό για οποιονδήποτε επενδυτή.

Σύμφωνα με το Doing Business το ελληνικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης χαρακτηρίζεται από:

- Έλλειψη μηχανισμών νομικής και διοικητικής υποστήριξης της δικαστικής λειτουργίας.
- Πολυνομία και ρυθμιστική πολυπλοκότητα, που συχνά δημιουργούν έδαφος διοικητικών διαφορών.
- Περιορισμένη αξιοποίηση εξωδικαστικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών.

Από την άλλη, η Ε.Ε. κατατάσσεται σταθερά στην αρκετά υψηλότερη 24^η θέση της διεθνούς κατάταξης, με τις διαδικασίες επίλυσης να είναι αρκετά πιο αποτελεσματικές σε Φινλανδία (2^η θέση), Γερμανία, Δανία και Ολλανδία.

6.3 Διασφάλιση πίστωσης

Το 2018 η Ελλάδα βρέθηκε στην 99^η θέση αναφορικά με την ευχέρεια πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης, υποχωρώντας κατά 9 θέσεις έναντι του 2017. Η κατάταξη είναι απολύτως συμβατή με την αντίστοιχη ένδειξη του GCI, γεγονός που υποδηλώνει την απροθυμία των συστημικών τραπεζών για πιστωτική επέκταση στον ιδιωτικό τομέα, λόγω των κινδύνων που απορρέουν από τα ΜΕΑ.

Η Ε.Ε. κατατάχθηκε στην 60^η θέση (από 62^η το 2017), ενώ σχεδόν όλες οι χώρες το τελευταίο έτος εμφάνισαν χαμηλότερη κατάταξη.

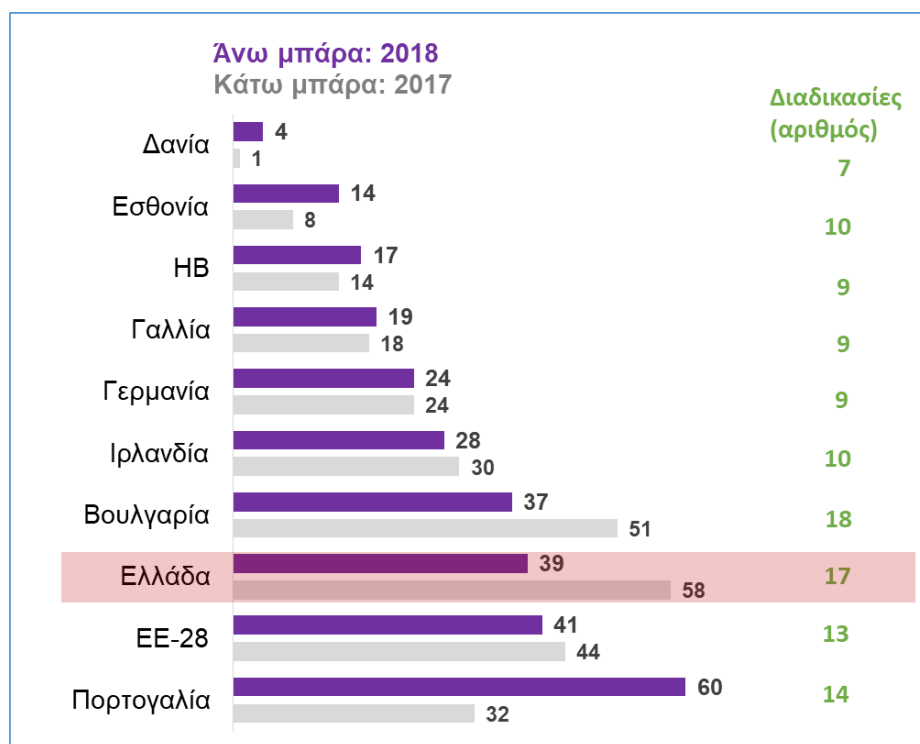
6.4 Καταβολή φόρων

Η Ελλάδα το 2018 διατηρήθηκε στην 65^η θέση του σχετικού πίνακα DB, χαμηλά σε σχέση με τις καλύτερες σε επιδόσεις χώρες λόγω της γραφειοκρατίας που χαρακτηρίζει τους φοροεισπρακτικούς μηχανισμούς της χώρας αλλά και καλύτερα από άλλες επιδόσεις της χώρας σε αντανάκλαση της βελτίωσης που δημιουργεί η σταδιακή ηλεκτρονικοποίηση των σχέσεων φορολογούμενου - αρχών. Ένα νομικό πρόσωπο καταβάλει 8 πληρωμές το έτος, γεγονός που απαιτεί 193 ώρες το χρόνο.

Η Ε.Ε. κατατάχθηκε σε υψηλότερη θέση (στην 42^η, όπως και το προηγούμενο έτος), με τις σχετικές διαδικασίες να είναι αρκετά συντομότερες στην περίπτωση της Ιρλανδίας και της Δανίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι αν και στις δύο αυτές χώρες καταβάλλονται περισσότερες πληρωμές το χρόνο σε σχέση με την Ελλάδα (9 και 10 αντίστοιχα), απαιτούνται λιγότερες ώρες για την εκτέλεση των σχετικών διαδικασιών (82 και 132 αντίστοιχα).

6.5 Διαδικασία έκδοσης οικοδομικής άδειας

Δ14. Συγκριτική κατάταξη χωρών της ΕΕ – Άδεια κατασκευής. Υψηλότερο = χειρότερο. (Πηγή, WEF GCI, 2018)

Σε αντίθεση με τις παραπάνω παραμέτρους, το 2018 παρατηρήθηκε βελτίωση στη διαδικασία έκδοσης οικοδομικής άδειας, με την Ελλάδα να κατατάσσεται στην 39^η θέση, από 58^η το 2017 (Δ14). Συγκεκριμένα, απαιτούνται 17 διαδικασίες, με το μέσο χρονικό διάστημα να ανέρχεται στις 123 ημέρες, επιδόσεις που υποδεικνύουν την ανάγκη –και περιθώρια- περαιτέρω προόδου.

Η Ε.Ε. κατατάχθηκε στην 41^η θέση, από 44^η το 2017, ενώ στις υψηλότερες θέσεις βρέθηκαν η Δανία, η Λιθουανία, η Εσθονία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Γενικά, οι χώρες που βρίσκονται κοντά στην κορυφή της σχετικής λίστας, εμφανίζουν λιγότερες από 10 διαδικασίες προκειμένου να εκδοθεί μια οικοδομική άδεια.

6.6 Έναρξη επιχείρησης

Η Ελλάδα βρέθηκε στην 44^η θέση αναφορικά με τη διαδικασία έναρξης επιχείρησης, καθώς απαιτούνται 4 στάδια, μέσης χρονικής διάρκειας 12,5 ημερών. Ως αποτέλεσμα των πολύχρονων προσπαθειών για τη δημιουργία υπηρεσίας μίας στάσης για την ίδρυση επιχείρησης (αξιολόγηση που δεν καλύπτει τις ανάγκες μεταβολών μιας επιχείρησης που έχει ήδη ιδρυθεί και λειτουργεί), και πλέον την εύρυθμη εφαρμογή των σχετικών μεταρρυθμίσεων για την πράξη ίδρυσης μιας επιχείρησης, η σχετική επίδοση είναι η καλύτερη της Ελλάδας, χωρίς όμως αυτή να είναι και κορυφαία. Παράλυτα, σε σχέση με το 2017, εμφάνισε υποχώρηση 7 θέσεων καθώς οι άλλες χώρες προοδεύουν και αυτές.

Η Ε.Ε. τοποθετήθηκε στην 55^η θέση του πίνακα της Παγκόσμιας Τράπεζας, από 49^η θέση το προηγούμενο έτος, καθώς το σύνολο σχεδόν των χωρών-μελών βρέθηκε σε χαμηλότερες θέσεις. Πιο σύντομες διαδικασίες παρατηρούνται σε Ιρλανδία, Εσθονία, Λετονία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

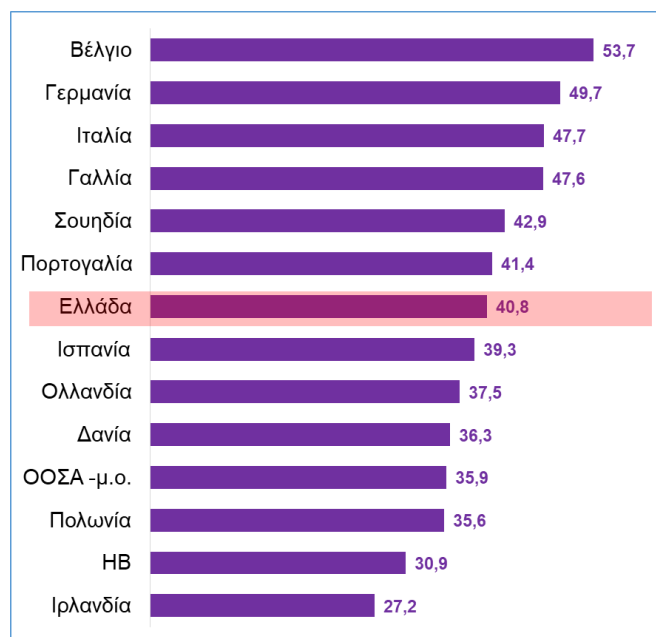
6.7 Διασυνοριακές συναλλαγές

Τέλος, η Ελλάδα υποχώρησε κατά δύο θέσεις στην ευχέρεια διενέργειας διασυνοριακών συναλλαγών, και βρίσκεται πλέον στην 31^η θέση. Η επίδοση αυτή σαφώς και δεν θεωρείται ικανοποιητική, από τη στιγμή που αρκετές χώρες της Ε.Ε. βρίσκονται στην πρώτη θέση, έχοντας διευκολύνει σημαντικά τις τελωνειακές τους διαδικασίες. Παράλληλα όμως, τα τελευταία χρόνια υπάρχει βελτίωση των μεταφορικών υποδομών.

8. Συμπληρωματικοί κρίσιμοι δείκτες

8.1 Ανταγωνιστικότητα φόρων

Η μέση φορολογική επιβάρυνση (average tax wedge) στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, το 2017 διαμορφώθηκε σε 40,8%, έναντι μέσου όρου 35,9% στο σύνολο των χωρών του Οργανισμού (**Δ20**), αποτυπώνοντας της υψηλή συμμετοχή των φόρων εργασίας ως προς το συνολικό εργοδοτικό κόστος. Οι υψηλότερες τιμές παρατηρήθηκαν σε Βέλγιο (53,7%), Γερμανία (49,7%), Ιταλία (47,7%) και Γαλλία (47,6%). Αντιθέτως, αρκετά χαμηλότερο ήταν το wedge σε Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία. Η κατάταξη αυτή όμως δεν αντανακλά την πολύ μεγάλη προοδευτικότητα της Ελληνικής φορολογίας, που συγκρατεί το μέσο μισθό σε χαμηλά επίπεδα με μέση, για χώρα του ΟΟΣΑ, φορολογική επιβάρυνση, χωρίς φυσικά να συνεκτιμάται η ανταποδοτικότητα αυτής της επιβάρυνσης.

Δ20. Μέση φορολογική επιβάρυνση (average tax wedge) % κόστους εργοδότη.
(Πηγή, ΟΟΣΑ, 2017)

8.2 Τεχνολογική ωριμότητα

Σύμφωνα με το γενικό δείκτη DESI, η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα χαμηλό βαθμό ψηφιοποίησης, καθώς τα τελευταία χρόνια παραμένει σταθερά μόλις στην 27η θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης (πάνω μόνο από τη Ρουμανία), με γενική επίδοση 38,4% το 2018 (**Δ21 & Δ22**). Το γεγονός αυτό υποδεικνύει την απόσταση που πρέπει να καλυφθεί προκειμένου να γεφυρωθεί το χάσμα από τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Επίσης, την τελευταία πενταετία η χώρα μας δεν εμφάνισε αξιόλογη πρόοδο, καθώς βελτίωσε τον DESI μόνο κατά 10,3 μονάδες, μεταβολή που αποτέλεσε την προτελευταία μεταξύ των 28 μελών της Ε.Ε.

Στην κορυφή της ευρωπαϊκής κατάταξης βρίσκονται οι σκανδιναβικές χώρες Δανία, Σουηδία και Φινλανδία, οι οποίες εδώ και χρόνια υλοποιούν αξιόλογες επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού. Ακολουθώς, κατατάσσονται η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο κ.λπ. Στο άλλο άκρο, οι χαμηλότερες επιδόσεις του DESI εντοπίζονται σε χώρες της Κεντρικής και Νότιας Ευρώπης (Ουγγαρία, Πολωνία, Ιταλία, Βουλγαρία, Ελλάδα και Ρουμανία).

Γενικός δείκτης	Ελλάδα		Ε.Ε.
	κατάταξη	βαθμολογία	βαθμολογία
DESI 2018	27η	38,4%	54,0%
DESI 2017	27η	35,5%	50,8%

Δ21. Σύγκριση γενικού δείκτη DESI Ελλάδας-ΕΕ.
(Πηγή, DESI, 2018)

Συντονισμός έκδοσης από τον Τομέα Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων & Περιφερειακής Πολιτικής του ΣΕΒ.

Αξιοποιήθηκαν στοιχεία που παράχθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Μηχανισμός παρακολούθησης των αλλαγών και υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης και προσαρμοστικότητας της βιομηχανίας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την ΕΕ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».

Οικονομικά στοιχεία Μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€325 δισ.
69% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€61 δισ.
51% συνόλου*

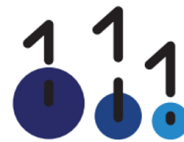
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€66 δισ.
46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€4,0 δισ.**
41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

197.000
10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,9 δισ.
18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.
23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,1 δισ.
27% συνόλου****

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Πηγή: ICAP, Hellastat, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

